

Šiandien Kultūros kongresas

Viso pasaulio mūsų tautos kultūrininkų dėmesys sutelktas į Chicago, nes čia įvyksta pirmas lietuvių kultūros kongresas. Tai stiprus kultūrinės veiklos impulsas, galia duoti naujų impulsų visam mūsų tremties kultūriniam gyvenimui. Jis svarbus tuo, kad mūsų vadovaujantiems, bent šiaurės Amerikos kultūrininkams, duos progos susitikti, pasikeisti nuomonėmis, aptarti kultūrinės aktualijas ir duoti kryptį tolimesnei kultūros veiklai. Geriausias sėkmės linkdami, mes norime prisidėti prie tų pastangų, toliau tęsdami mūsų kultūrininkų pasisakymus tema — ko lauktina iš Kultūros kongreso:

EFEKTYVIAU PATRAUKTI SIRDIS IR KIŠENES KULTŪROS LINK

Ben. Babrauskas: — Lauktina, kad Kultūros kongresas visą lietuvių bendruomenę patrauktų kultūros link efektyviau, negu ligi šiol tatau pajėgė atskirti kultūros šaukliai spaudoje bei susirinkimuose. Pavienių kultūrininkų šauksmas tiems, kurie sąmoningai bėga ko toliau nuo kultūros, nebėdaro įspūdis: geriausia atveju tokie šauksmai palaikoma nerealus idealistas šviesiais sapnais.

Tačiau, jeigu ir vieningas keleto šimtų įvairių šakų kultūrininkų balsas, išsėjęs iš Kultūros kongreso, nesutirpdytų abejingumo kultūrai (knygai, teatrui, paveikslui, lietuviškai mokyklai...) širdyse ir kišeneje tų, kurie gali ir turi, bet nenori savos kultūros palaikyti, — tada kultūrininkui bėliktų savos visuomenės kultūrinimo vilčiai su širdgėla pastatyti taška.

SUNYKTUME, JEI NEPUOSELETUME SAVOS KULTŪROS

M. Galdikienė: — Džiugu, kad kultūros kongresas pagaliau įvyks. Tikimės, kad šis kongresas paskatins Amerikos lietuvių labiau susidomėti kultūros darbu, nes, jei nepuoseleme savos kultūros, tai mes tautiškai sunyksime.

KULTŪROS PLANAVIMO ORGANAS

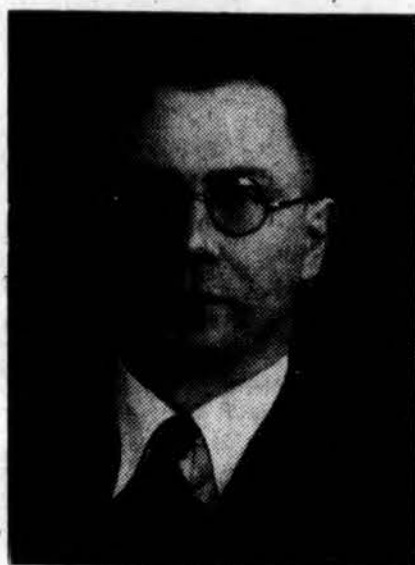
Kazys Pakštas: — Kartais man atrodo, kad tragiška Lietuvos būklė bus uždejęsi tremtiniais ir kartu senajai išeivijai labai sunkia, tačiau būtina ir garbinga pareiga: neleisti rusams užgniaužti, užduosinti Lietuvos dvasios ir jos pražydusios kultūros. Tą rezistenciją, kurį ir vykdomė, nors ir nepajėgiame apimti visų dvasinės kūrybos laukų. Pvz., Lietuvių enciklopedija yra gražiausias įrodymas lietuvių intelektualinės talkos atkurti ar tęsti tai, kas Lietuvoje nebegalima, bet kas įrodo mūsų kultūrinį subrendimą ir savarankumą.

I. Kultūros kongreso būtų lauktina sudarymo tokių organų, kurie planuotų ir organizuotų mūsų kultūrinis talentus, skatintų apimti tuos kultūrinės kūrybos laukus, kurie yra gyvybingi lietuvių dvasinio tipo vientisumui išlaikyti, sugrąžinti (kai ateis proga) Lietuvon rusų išvytą Europą su jos laisve ir dinamizmu, su jos spontaniška, savaiminga, nereglementuota kūryba.

Intensyvinami savo kūrybą privaldytume vengti izoliacijos kaip idėjinę, taip ir socialinę prasmę. Mums visai pritrūko išvesti ir palyginimus savo darbų ir įstaigų, su tokiais pat darbais mūsų artimų kaimynų tremtyje: latvių, estų, lenkų.

Tiems, kuriems ilgam laikui tėvynė išplėsiama, labai praveria studijuoti realistinę dramą kitų panašioj padėty buvusių tautų. Pvz. žydų sionizmas ir sugrįžimas Palestinon, 60,000 prancūzų "DP" Kanadoje prapilėtimas į 6 milijonus per 200 metų — juk tai yra neeilinio įdomumo klausimai, labai reikalingi vaistai mūsų nelaimėse. Net ir ukrainiečių kolonizacija Vakarų Kanadoje ir jų ten įsistiprinimas — vertas daktariškos disertacijos.

Atsivežėm iš Lietuvos lig ir atėniską kultūrinio gyvenimo tipą, kuriam dažnai kur tenka įsiterpti į bergždesnį spartą — kartageniškos aplinkos kultūrą. Kultūros kongreso dalyviai gal

Stasys Barzdukas
vadovauja JAV Liet. Bendruomenei, kurios globoje vyksta Kultūros kongresas ir Dainų šventė.

susidomėtų išlaikymu mūmyse atėniskos civilizacijos polinkiu labiausia dėlto, kad mažai mūsų tautos atplaisai ar diasporai privalomas labai intensyvu kurybingumas. Mums jis išsiveržia šekspyrisku — hamletišku "To be or not to be — that is the question!"

ISLAIKYTI IR ISPOPULIARINTI!

A. Plateris: — Kultūros kongresas, greta mokslo, meno, literatūros ir panašių klausimų svarstymo turėtų išdiskutuoti ir parengti dirvą sprendimui (o gal ir išspresti) dviejų, mano supratimu, pagrindinių mūsų kultūros klausimų.

Vienas jų, tai išlaikymas lietuviškosios kultūros plačiausia to žodžio prasme, būtent mūsų papročių, tradicijų, gyvenimo būdo, ateist visų tų elementų, kurie sudaro lietuviybės turinį. Reikėtų įsivertinti ir surasti būdus tuos lietuviybės elementus pritaikinti dabartiniam mūsų gyvenimui svetimuose didmiesčiuose, juos sutiprinti ir pertiekti jaunesniajai kartai.

Antras lygiai svarbus klausimas, tai mūsų kultūrinė reprezentacija. Kone visų JAV gyvenamos tautos yra išpopuliarinusios kaip kuriuos savo kultūros elementus visų amerikiečių tarpe. Reikėtų surasti kokie lietuviškosios kultūros elementai labiausiai tinka tokiu išpopuliarinimui ir rasti konkrečias priemones tam populiarinimo darbiui vykdyti.

KURTI GYVUOSIUS LIET. KULT. ŽIDINIUS

Antanas Ramūnas: — Kultūros kongreso ūkanota idėja snūdėjo man pasamoneje, kai 1934 metais organizavau Humanistinę savaitę Kaune. Mano galva, Kultūros — kongresas galėtų būti nuostabus dalykas, būtent, su sąlyga, kad tai nebūna vienkartinis įvykis. Tautinio masto kultūros kongresus, vad. olimpiadėmis, ruošdavo kas ketveri metai garsi senovės dainių, išminčių ir karžygių tauta — graikai. Buvo tatau ne tik kultūros, bet ir kultūringu-

J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

Žydinčiai obeliai

*Tau ilgu čia apsvaigusiai išbūti
Svelnioj akimirkoj žydėjimo gražu!
Pakol atneš ant lapo gelstantį rūgpiūtį,
Tavo šakų žiedų kvėpėjimas nebepalauš.*

*O kad mokėčiau tavęs paprašyti
Nueit po sesės langu — vygėj užmirštos?
Suprastų ji, kad sodai kažkur žydi,
Sujudo vandenys nuo ašaros karštos...*

*Langinės graudžių tylumą pradarius,
Kaip bitė, atsigertų ji tavų žieduos...
Sudrėkė akys vėsamos raminančios ir geros
To sapno paslapties nebeišduos.*

*Ir obelis, jaunatvės puotos rūbą pasikaisius,
Nuėjo kryžkeliais klaidinančios nakties...
Įkrito vygėn žiedo gintarinis vaisius,
Kuriuo, sesute, sapnuose džiaugies.*

Dainai

*Kai tave išgirdau anksyk,
Pražydėjo man motinos akys ir veidas.
Tik neverk, užsimiršk, paklausyk —
Ji plaukė per lopšio dainuojančius melsus.*

*Negalėjau sugaut jos sparnų:
Numojavo į tolį ir brizgo gyvybės laisais.
Susijuokusi grįžo tarp vėjų jaunų
Ir sveikino kaimus akordais laisvais.*

*Išsakiusi meilę jaunatvės galia,
Stebuklinga kančios ugnimi suliepsnojus,
Siūbuoja jaunamartė — tiepa žalia,
Ant kvėpiančio šieno sumigdžius artojus.*

*Kai tik ima platėti baltas guolis dienos,
Glaudi prie krūtinės grumsteli ir žvirgžda
Verždamas iš gyvenimo taurės pilnos,
Pakol paskutinį kartą varteliai sugirgžda.*

*Užlieja gelmes spalvų skalė plati,
Kai klojasi naktys su vėjava juoda...
Kaip maldos, nerašytus žodžius supranti,
Kurį šauksmas nebūti neduoda.*

*Iš žemės ir kraujo užgimus daina,
Tave ir audroį ir tyloį vis girėdži...
Tu didžiausią per metų pyne atnešta dovana,
Tu kelevio lazda klaidumoj ties jo namo slenkščiu.*

mo bei civilizacijos kongresai. Visi ginklai nutildavo. Visi tarpusavio ginčai buvo mesti į šalį. Tautinei nesantaikai nebuvavo vietos. Inter arma silent musae! Ginklams žvangant, mūzos tyli!

Laikas ir mums, pagaliau, tai suprasti! Kultūros bei kultūringumo kongresai daug patarnautų mūsų visuomenės politinei bei moralinei integracijai, jeigu visur, kur tik pasaulyje lietuvių esama, kurtume gyvuosius liet. kultūros židinius ir, sudarę, sakysime, penkmetinio darbo planą, ruoštumės bendromis jėgomis ir iš anksto šiam svarbiui įvykiui. Kultūros kongresai, tada visu gyliu ir pločiu ugdytų lietuvių būsimuosius ir laužtų jai duris į platų pasaulį. Kultūros kongresams organizuoti reiktų pastovios institucijos. Mano su-

pratimu, patį atsakingiausių vairavimo darbą čia turėtų, galbūt, perimti Liet. Mokslo akademija, sutelkusi aplink save įvairius mokslininkus bei kultūrininkus pastoviam lietuviybės puoselėjimui.

PLANINGAM DARBU SUVIENYTI JĖGAS

— Juozas Žilėvičius: — Mano supratimu, Amerikos ir Kanados lietuvių Kultūros kongresas yra nepaprastas įvykis išeivijoje. Kultūros kongresas apvienys visas kontinente išsiblačiusias pavieniai veikiančias įvairias kultūrinės jėgas. Kai bus visa tai apjungta į vieną centrinę vadovybę, bus galima nustatyti visoms sritims planingą veiklą, kuri bus našesnė ir šimteriopai naudingesnė. Visi žinomė, jog vienybėje galybė. Linkiu geriausios sėkmės!

SENIAI LAUKTAS LIETUVOS ŽEMELAPIS JAU IŠEJO

Dr. KAZYS PAKŠTAS, Washington, D. C.

Žemėlapis, jei tinkamai išleistas, gali būti kartu meno, mokslo ir mandagios propagandos kūrinys, ryškiai vaizduojas didelę realybę ant mažo popieriaus lapo. Mūsų kaimynai tremty ligi šiol mus vis pralenkdavo šioj srity, dabar mes pirmą sykį prasimušam į priekį, pasidėkodami garbingam kultūrininkui pulkininkui Juozui Andriui, žinoma Lietuvos kariuomenės kartografo, kuris per keletą metų visą savo laisvą laiką pašvėsdavo kantariam ir kruopščiam darbui: Lietuvos žemėlapių braižybai. 7 labai ryškiomis spalvomis,

Jo ilgai kurtą žemėlapi išleido kitas ištvermingas kultūros darbininkas, puikus organizatorius J. Kapočius. Gavau pirmą šio žemėlapi kopiją ir tuojau ją pasikabinau kaip grožį papuošalą savo kambariui. Jo mastelis 1:500,000; toks mastelis leido patogiai sutalpinti visus miestus ir miestelius, visus bažnytkaimius, geležinkelio stotis, kurtus ir visas žymesnes upes ir upelius, ežerus ir ežerėlius. Lietuvos paviršių (pagal izoipses kas 50 metrų) jis rodo ne

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Vytautas Račibarskas, džiūkas, baigęs Washingtono Valtyninio universiteto Meno mokyklą, jau treči metai paruošia dekoracijas Seattle, Wash. latvių teatrui. Šiemet Račibarskas dekoravo sceną Rainio dramos kūrinii "Pūsk, vėjeli". Tą kūrinį latviai daug kartų matė Rygoje ir jau pripratę prie prof. Kugos monumentalų dekoracijų: plati, turtingais ūkliais išgrąžinta Dauguva, stilizuotos trobos, saulės nužertos. Račibarskas, Dauguvos pakrančių nematęs, to didingumo neperdavė. Bet buvo įdomu išieiti iš įprastų rėmų ir pamatyti kitas dekoracijas, meno atžvilgiu vertingas, suderintas su Rainio veikalo turiniu — sunkus našlėitės gyvenimas, pamotės dukrų purvinas egoizmas. Dekoracijose Račibarskas randa progos įvesti ir kokį lietuvišką elementą. Pvz. pernai savo dekoracijose "Brandos atestato" pakabino scenoje pavaizduotame mokytojų kambary Basanavičiaus paveikslą; šiemet — matyti lietuviškų ornamentų balduose ir trobose (Janis Zarins).

• Dail. Antanas Rūkštelė su šeima, penkiese, iš Los Angeles atvyko į Chicago. Pakeliui atšventė metinę sukaktį nuo atvykimo į JAV. Į šį kraštą persikėlė iš Australijos. Pakeliui į Chicago aplankė Las Vegas, Hoover Dam, Grand Canyon, Salt Lake City, Yellowstone parką, Denverį (kur lankė lietuvių violončelistą Mykolą Saulių, ten griežiantį simfoniniame orkestre). Kelionėje filmavo, darė nuotraukas, o dailininkas padarė keliasdešimt škiečių gražesniųjų peizažų. Sustoja pas dail. A. Varną ir dail. M. Šileikį. Chicagoje pabūs 10 dienų, o paskiau vyks į Washingtoną, kur gyvena ponios Rūkštelienės brolis pulk. A. Valušis. Rūkštelėliū dukrelės dalyvaus kaip choristės Dainų šventėje. Paskiau vyks į New Yorką, Detroitą. Kelionėje iš viso išbus apie šešias savaites. Rudenį yra planuojama Chicagoje suruošti dail. Rūkštelės kūrinių parodą. Darbų dailininkas turi daug ir dar sukurs daug iki rudens.

• JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventės vadovas, redaguotas Juozo Kreivėno, išėjo labai turtingas leidinys, stambų 64 puslapių. Pradžioje duodama Dainų šventės programa lietuvių ir anglų kalbomis, dainų tekstai, dirigentų nuotraukos ir suglaustos biografinės žinios, sveikinimai, Dainų šventės organizacinių komitetų atvaizdai, toliau — chorų ir jų vadovų paveikslai bei jų trumpa istorija, choristų sąrašai. Lietuviškos dainos istorijai tremtyje tai bus ypatingos vertės leidinys.

Alice Stephens
Dainų šventės Vykdomojo komiteto pirmininkė

• Lietuvių parodėlė Los Angeles praėjo nelauktai pasisekmu. Maža lietuviška parodėlė, apie pusantro mėn. buvusi Los Angeles centrinės bibliotekos užsieniečių skyriuje, uždaryta. Ją asmeniškai iniciatyva buvo suruošęs Algirdas Gustaitis. Jai eksponatus mielai suskolinio losangeliečiai lietuviai.

Parodėlė buvo toks susidomėjimas, kad biblioteka prašė ją pratęsti. Uždaryta, kadangi dalis paskolinusių norėjo daiktus atsiimti ir kitaip panaudoti. Bibliotekos nuomone, tai buvo labai lankytojus sujudominusi parodėlė, užsieniečių skyriuje. Rengėjos jau turi pakvietimą suruošti daug didesnio masto liet. parodą kitoje Kalifornijos mokslo institucijoje.

Vietinis lietuvių radijas, turįs vieną pusvalandį per savaitę turėjo su parodos rengėju pasikalbėjimą. Po lietuvių dabar ten vietą gavo Bolivija.

• Latvių poetės Zinaidos Lazdos eilėraščių rinkinys "Saulės medis" (Saulės koks) — išėjo iš spaudos. Tai šios poetės penktasis eilėraščių knyga. Ši autorė yra gal pati žymiausia iš dabarties latvių poetų. Ji stipri kaip formos atžvilgiu, taip ir minties gilumu. Jos kūriniai, ryškūs savo latviškos sielos išraiška ir folkloriniais elementais, būtu sunkiai verčiami į kitas kalbas. Jos poezija skirta daugiau išlavintiems skaitytojams. Šiuo metu poetė gyvena Berkley, Calif. (J. Zarins).

• Mikas Šileikis yra padaręs daug esminių žydnčių medžių, gamtos peizažų. Viena amerikiečių šeima kiekvienam iš savo trijų sūnų nupirko M. Šileikio peizažus kaip vedybines dovanas, įvertindami gerai atliktus Šand Dunes piešinius.

• Broniaus Budriūno solo dainos: Išdykęs rudenėli, Šauksmas ir Tykiai, tykiai — išleista atskirais leidiniais. Leidžia "Muzikos Žinios".

• Liudas Zeikus rašo antrą dalį romano "Laipiai į tolimas"; numato užbaigti šiais metais.

Glicero Lietuvių choras dalyvaus Dainų šventėje; cho ro vedėjas Juozas Kreivėnas, Kultūros fondo pirmininkas

Naujas Liet. enciklopedijos baras

Prof. STEPONAS KOLUPAHA, Notre Dame

Tik ką išėjo iš spaudos Enciklopedijos VIII tomas, talpinas žodžius Guadaluja — Instrumentacija. Šis tomas pradedą naują barą: kauniškos enciklopedijos paskutinis IX tomas baigėsi žodžiu Hofer, buvęs išleista X tomo dalis ligi žodžio Indija, tačiau jos nerodė šlapus Geležinės uždangos. Žodis Hofer dabartinėje Enciklopedijoje tilpo 284 psl. Taigi pusė VIII tomo yra visai nauja, be jokios medžiagos iš senosios enciklopedijos. Tiesą sakant, jau VII tomas ir raidė H maža bendro tūrio su kauniškos enciklopedija: redaktorai išlaikė savo kvotimą! Prisimename, buvo "kranklių", kurie pranašavo greitą naujo darbo galą: toliau Hoferio nepuvažiuos!

Dabar matome su pasitenkinimu, kad gerai organizuotas darbas eina ir eis. Redaktorai neslepia sunkumų su kaikiurais ypatingai tingiais bendradarbiais. Nelengvas uždavinys rasti biografinių duomenų apie lietuvių, neturint ryši su okupuota tėvyne: tokiais sąlygomis nebuvo leidžiama nei viena enciklopedija. Daug klaidų ir trūkumų turi viso pasaulio enciklopedijos, ir net specialūs biografiniai žodynai. Raskit žinių apie žymiausią JAV inžinierių Clemensą Herschelį: jis gimė Vienoje; vienur rašoma, kad Davenport, Iowoje, kur jis augo, kitur, kad Bostone, kur jis mokėsi ir gyveno; dar dažniau perasite apie jį nei žodžio Amerikos enciklopedijoje, nors apie menkų bendradarį vardį Anglijos rašytoją prirašyta nemažai! Apie daugelį lietuvių teks rašyti: mirė Sibire, išvežtas ir negrįžo, apie likimą nėra žinių... Gali pasitaikyti ir klaidingų informacijų.

Objektyviai tenka vertinti VIII tomo teigiamai. Raidė H, lietuvių vartojama tik šviesiems žodžiams, užima 275 psl., lygiai pusė viso tomo. Todėl patiko mažiau lietuvištinis straipsnių. Užtat yra daug lietuvių tremties stovyklų: Geunzburg, Haffkrug, Hamburg, Hanau, Hannover, Heydelberg, Ingolstadt, Innsbruck; yra ir emigracijos kolonijų: Hamilton, Hartford. Yra biografinių žymių Lietuvos vyrų, kaip M. Gustaitis, J. Yčas, M. Yčas, lahai daug svetimų: kompozitoriai Haydn, Haendel, Hindemith, rašytojai ir poetai: Hamun, Hauptmann, Heine, Hemingway, Herder, Hesse, Horacijus, Hugo, Ibsen, Guagnini, mokslo žmonės: Haeckel, Hembold, Henneberger, Hermann, Hruševskij, filosofai: Hegel, Heidegger, Heraklitas, Herbart, Hobbes, Husserl, be to Gutenberg, Husas, Gustavai, Henrikai, Inocentai...

Lietuvos istoriją liečia straipsniai: Hanza, Horodlės aktai, Hymanso projektas, Hetmonas, Inkorporacija, Man atrodo, kad

straipsnis Inkorporacija su detaliu 1940 metų Lietuvos pagrobimo dokumentavimu būtų geriau tikęs Lietuvos tomui.

Yra šiame tome straipsnių, kurie išsiskiria savo platumu, kuriems redaktorai nepagalėjo vietos. Taip, Indijai teko 21 psl., inkorporacijai 9, Gudijai 9, iliustracijai 7, filosofui Hegeliui 6, humanizmui 5, gumai 4 ištisi puslapiai. Tačiau didžiulio straipsnių rašyti su saiku, kartais lakoniškai, kaip pridera enciklopedijai.

Perdau specialiai parašyti cheminės technologijos straipsniai: guma, heksachlorobenzenas, heksachlorocikloheksanas, heksachloroetanas, heksachlorofenolas, heksametilendiaminas, heksametiltetraminas, heksanitrodifenilaminas, hidrazinas, hidrazobenzenas, hidrogenacija, hidrokinona, hidroksilaminas... Plačiai žinomas kiekvienam fotografui hidrochinonas (plg. LE III tomo psl. 515: chinonai, hidrochinonas) čia pavadintas prancūziškai hidrokinona! O hiposulfito visai nepaminitė. Bijau, kad tokių moksliškų straipsnių neįveiks eiliniai mūsų skaitytojai. Enciklopedija atsisakė nuo augštosios matematikos ir komplikėtų matematinių formulų: reikėtų eliminuoti ir chemines formules!

VIII tome matyti pagerėjimo iliustracijos. Geriausiai pavyko Lietuvos regionai: gubos, Guoga, Asalnų ež. (psl. 403), Ilgis, Nebogai iliustruotas impresionizmas, iliustracija. Tačiau netinkamai parinktas Iguazu krioklys, trijų pakopų, gražiausias pasaulyje! Superheterodino schema psl. 445 galėjo būti padaryta: autorius piešė ją nemanydamas, kad jo rankraštis bus įamžintas. Tegu ta schema būna pavyzdžiu, kaip nereikia gaminti klaidų spaudai, kad nebūtų gėdos XX amžiaus spaudos technikai!

Kiek pagerėjo korektūra, nors ji turėtų būti daug geresnė. Be paprastų spaudos klaidų, kurių pilna dienraščiuose, yra tokių, kurios režia akį. Straipsnių apie Imbarę iliustruoja... Imbradės pilakalnio pjūvis, po filosofo Hobbese portretu padėtas parašas Th. Hobes. Holuwko turi būti rašoma Holowko, Palomer (psl. 98) turi būti Palomar. Indijos žemėlapyje turi būti Nepalas, ne Napalas. Izotopai (psl. 85) virto izotipais. Nelemtas sovietų dezerterys, kurį Stalinas naudojo begėdiškam spaudimui, buvo Smorgonec, ne Šmavgonec (psl. 519 ir 520), kaip vartoja visi mūsų oficialūs raštai. Panašiai mūsų spauda iš Katynės pasidarė Katyną ar Katiną!

Dar pasitaiko nesuderintų Lietuvos vietovardžių. Taip, psl. 384 duotas Igorkos miškas, nuo rusiško upės vardo I-garka: lietuviškas jos vardas Igaras (psl. 377). Netrukus iš-

eis naujas Lietuvos žemėlapis ir vietovardžių sąrašas, sankcionuotas prof. A. Salio. Tas sąrašas bus privalomas redaktoriams: jis taikytas ir VIII tome, nors ne visur: Krėva (psl. 311) bus rašoma Kriavas!

Psl. 321 yra straipsnis apie Hudson River mokyklą, kur paminėti "vertingi gamtovaizdžiai Hudson River apylinkėse". O kas yra toji "Hudson River"? Deja, apie Hudsono upę New Yorko vst. nėra nei žodžio: matyti, ją praleido redaktorius! Tos gražios upės ilgis 492 km, baseino plotas 34,650 km², vid. debitas 609 m³/sek.

Apskritai, reikia pasakyti teisybę, kad mūsų enciklopedija yra labai įdomi knyga. Paėmęs ją į rankas, negali atsisukti, vis randi naujų, nežinotų ir negirdėtų, ar visai užmirštų dalykų. Suprantama, vienas žmogus negali viso žinoti ir visa tai surinkti krūvon.

Gerai, kad auga enciklopedijos bendradarbių skaičius. Ypatingai svarbus jaunų jėgų prieauglis, nes darbas turės būti varomas dar ilgą metų.

PIGAI IR SAUGIAI
**PERKRAUSTAU
BALDUS**
VILNIOJE IR IS LITVIAU
K. EIDUKONIS
Turin nauja didelį sunkvežimį ir apdirndas
2313 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PResscott 9-2781

PADEKIME ARTIMIESIEMS
LIETUVOJE IR SIBIRE

Siunčiame į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą pilnai apmokėtus angliškų medžiagų, avalinės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, taip pat išsiunčiame ir įkainuotą schemą būna pavyzdžiu, kaip nereikia gaminti klaidų spaudai, kad nebūtų gėdos XX amžiaus spaudos technikai!

Dirbame 6 d.: 9—6 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th Street,
Chicago 23, Ill.
Tel. CRawford 7-2126

BUICK'AS
LIETUVISKAS
AUTOMOBILIS

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytą!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — **BRIGHTON SAVINGS AND LOAN**!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:
Pirmadi., antradi., penktadi. ir Trečiadi. 9 ryto iki 12 val.
Šeštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadi. 9 val. iki 3 val. vak.

AUKŠTAS DIVIDENDAS — APDRAUSTAS SAUGUMAS IR PELNINGI PATARNAVIMAI.
TAUPYKITE TVIRTAI, APDRAUSTO \$10,000.00 ISTAIGOJE. AUKŠČIAUSIAS, NAUJAI PADIDINTAS DIVIDENDAS UŽ PAIDU INVESTIMENTU SANKAITAS, KITI TAUPYMO SKYMAI: OPTIONAL, BONUS, KALBŲ IR VAKACIJŲ SKYRIAUSI GALITE TAUPYTI IR PIRKTI LAISVAI. SU TAUPYKITE ISLAIDAS IŠKELIANTIS OKEIUS IR APDOKANT VISOKEIUSIUS BILAS, VEIKTI PATARNAVIMAS NARIAMS. IŠKELIANTIS IR PARDUODAM VALANDOS BONUS, NAMU PASKOLOS PRIEMANISIMONI SĄLYGOM. SUREINOT KESU AUKŠTĄ DIVIDENDĄ IR KITAS INFORMACIJAS PASAUKIT — GROVEHILL 6-7474.
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION, 6284 SOUTH WESTERN AVE.
PIRM. 10 VAL. — 6 VAL.; ANTRADI. IR PENKTADI. 9 VAL. 4 VAL.; KETV. 9 VAL. 4 VAL. VAK.; TREČ. UGDARYTA VIŠA DIENA; ŠEŠT. 9 VAL. 4 VAL.

KRONIKA

• Dailininkai Kultūros kongrese Amerikos Lietuvių Dailininkų sąjunga Chicagoje šį seštadienį, birželio 30 d. 3 v. popiet. dalyvaus lietuvių Kultūros kongrese Sherman viešbuty. Meno sekcijai vadovaus dail. J. Pilipauskas, o rezoliucijų komisijos pirmininkas yra dail. Br. Murinas. Dail. K. Zoromskis skaitys paskaitą tema: "Tautinio meno esmė ir jo reikšmė šiuolaikioje".

• Kokia seniausia kalba Europoje? — klausia laikraštis "Reading Eagle" (1956. VI. 17) ir atsako, kad — lietuvių, pažymėdamas mūsų kalbos turtingumą, nes, pavyzdžiui, vien sąvokai "ateiti" lietuviui turi apie 10 įvairių žodžių, kurie gali reikšti greitą paslankumą, nenorą, grubumą ir t. t.; pažymi, kaip lietuvių kalbos artumas graikų ir sanskritų kalbai.

• Lietuva XV ir XVI šimtmečių — šitokių pavadinimų V. Stulpinas perspausdino labai vertingą seną žemėlapi, originalą pavadintą "Regni Poloniae et Ducatus Lithuaniae, Voliniae Podoliae, Ucrainiae, Prussiae, Livoniae et Curlandiae descriptio emendata per F. de Wit Amstelodami". Žemėlapis spalvotas, atspausdino Rand McNally & Co leidykla. Žemėlapis jau parduvinėjamas knygynuose.

TT. MARIJONŲ
STOVYKLA
BERNIUKAMS

Arti Chicago
Hinsdale, Ill. apylinkėje
Sezonas prasideda liepos 7 d., 1956 m.
Priimami berniukai nuo 10 metų iki 16 m.
Pagal susitarimą priimami berniukai ankščiau ir jaunesni.
Pirmosios savaitės vyks griežtoje lietuviškoje programoje.
Kreipkitės:
REV. VICTOR RIMSELIS, MIC.
Marian Hills Seminary
Clarendon Hills, Ill.
Tel. HINSDALE 1441

MOVING

A. BENTULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervedimus lietuvių ir artimųjų atstumų.
Tel. BL 7-7075 arba PR 8-9842

Tel. ofiso HE. 4-9976, rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Gardfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9 v. p. p.
Šeštadienis nuo 1 iki 4 val. p. p.
Išskyrus ketvirtadi. ir sekmadi.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
— Pritaiko aklinius —
6322 So. Western Avenue
VAL: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadienis 10—11 val. Trečiadienis uždaryta. Kitu laiku susitarus telefonu. 10 iki 2 val. popiet.
Res. tel. WALbrook 6-5076

DR. JUZE IR KESTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2900 West 51st Street
VAL. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto, 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Šeštadienis 10 iki 2 val. popiet.
Ofiso tel. PRospect 6-4788
Res. tel. GRovehill 6-5003

DR. VL. BLĄZYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
VAL. kasdien nuo 9—3 val. vak. Šeštadi. 2—4 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso LAfayette 6-6048
Res. tel. WALbrook 6-5048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-3524
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2484 West 71st Street
VAL. pirm., ketv., penkt. 1—4 ir 7—9 v. p. Antr. 1—5, treči. ir šešt. pagal sutarties

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6817 South Western Avenue
Chicago 28, Ill.
Pasmatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Residencija: GRovehill 6-5161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2—4 ir 6—8:30 v. vak. Šeštadienis nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienis pagal sutartį.
Ofiso tel. VIRginia 7-0036
Residencijos tel. BEvery 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0800, rez. RE. 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4455 Archer Ave.
(Kampus Archer ir California Ave.)
VAL: 2—4 ir 6—8 v. p. p. Šešt. 2—7 val. p. p.
Išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel. Yards 7-1166
Residencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien Išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Tel. WALbrook 6-2670
Res. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javols
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak. Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-5338, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta

Telefonas GROvehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 6-2810, jei neatliepia, šaukite KEDzie 3-3948
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 6-2810, jei neatliepia, šaukite KEDzie 3-3948
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 6-2810, jei neatliepia, šaukite KEDzie 3-3948
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 6-2810, jei neatliepia, šaukite KEDzie 3-3948
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso tel. LAfayette 6-2810, jei neatliepia, šaukite KEDzie 3-3948
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm., antr., ketvirt. 6:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
FRITAUKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal susitarimą Išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Ed.

Telefonas REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet. 6:30—8:30 vak. Trečiadi. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4186
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—5 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius
Butas 1536 So. 49th Ave. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. NINA KRAUČELIONAITĖ
(Gydytoja ir Chirurgė)
MOTERYŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTE
8750 West 71st Street
(Kampus 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REpublic 7-4146
Val. 11:3 ir 6—9 v. v. Šešt. 1—4 p. p.
Prisiminas tik pagal susitarimą.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
AKUŠIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7154 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadi., antradi., ketv. ir penktadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE. 7-1168
Res. tel. WALbrook 6-3788

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4968
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1661 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. vak. Uždara treči. višą dieną ir šeštadi. vak.

Tel. ofiso PRospect 6-2840
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALISTE CHIRURGIJOS LIGŲ
6700 S. Wood Street
Prisimino val. tik pagal susitarimą nuo 2—4 val. kasdien ir nuo 6 iki 9 val. pirmadi. ir penkt. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURG
Ofiso: 10748 South Michigan Ave.
Buto: 1653 W. 103 St., Beverly Hills
VAL: kasdien nuo 9 v. v. iki 5 v. vak. Išskyrus trečiadi. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — PULman 6-9706
Buto — BEvery 8-3946

Ofiso HElock 4-5815
Rez. HEml. 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2745 W. 69 St.
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Prima pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4253 S. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7—9. Šeštadi. 10—12. Trečiadi. uždaryta.
LAfayette 3-4946
Namy — CEDarcrest 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
3259 South Halsted St.
Kasdien 9—7 val. vak. Šeštadi. nuo 1—6 val. vak.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso tel. VICTory 3-1486. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. REpublic 7-8818.

Ofiso telefonas — Bishop 7-3535
DR. AL. RAKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALISTE CHIRURGIJOS IR ORTOPEDIJOS LIGŲ
2745 West 69th Street
VAL: Pirm., antr., Ketv., penkt. nuo 2:00 — 4:00 ir nuo 6:00 — 8:00. Šešt. nuo 2:00 — 4:00. Trečiadi. ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko aklinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite Yards 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9; Šeštadi. 10 val. ryto iki 4; trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-3880
DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (Kamb. 811)
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiadi. ir sekmadi. tik pagal sutartį. Jeigu neatlieps, viršminti telefonai šaukite Midway 3-0001

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protistas
Aparatų-Protezė, Med. bandai. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.
VAL: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—11.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 28, Ill.
Tel. PRospect 6-5064

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasikelkite smulkių skelbimų skyryje. Skelbima galima parduoti telefonu: VIRginia 7-6640.

DR. S. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protistas
Aparatų-Protezė, Med. bandai. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.
VAL: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—11.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 28, Ill.
Tel. PRospect 6-5064

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasikelkite smulkių skelbimų skyryje. Skelbima galima parduoti telefonu: VIRginia 7-6640.

DR. S. SILEIKIS,

Gražios tradicijos ir tušti žodžiai

Atviras laiškas Redaktoriui

Melias Redaktoriau, į Jūsų priminimus parašyti Jūsų laikraščiu kultūriniais klausimais visada stengdavausi kiek galėdamas atsilepti. Tačiau pastaraisiais dviem metais pasidariau nebetoks uolus. Man ne kartą kilo klausimas, ar beverta į laikraščius rašyti. Kas iš to rašymo, jei net tie Jūsų laikraščio skaitytojai, kurie geriausia turėtų Jus suprasti, dažnai pasilieką kurti? Atrodo, kad jų daugelis yra apaugę taukais arba guma, kuri labai patogi nuslopinti kiekvieną atgarsį, jei Jūsų laikraštį keliai sumanymai ir gražių tradicijų priminimai reikalauja bent šiek tiek dvasinių pastangų ir darbo.

Leiskit man šias mintis patilustruoti vienu antru pavyzdžiu. Antai, per eilę numerių Jūsų laikraštis spausdino dr. P. Jurgėlos straipsnį apie Marianapolį, kur buvo rimtų pasiūlymų. Ar Jūs manot, kad šituos straipsnius išgirdo tie žmonės, kurie pirmiausia turėjo išgirsti? Jei Marianapoliu buvo leista mirti, mirus dr. kun. Navickui, kaip p. Jurgėlos balsą gali išgirsti guminis beisbolas aptrauktos sielos, kurių kas kartą vis daugiau atsiranda?

Arba, antai, 1954 m., rugpjūčio mėn. 25 d. Jūsų laikraštį vysk. V. Brizgys, komentuodamas Kongregacijos Sancti Officii instrukciją religinio meno klausimais, rašė, kad ta 1952 m. instrukcija "pasmerkia visus darančius biznį iš menkaverčių religinio turinio darbų, kurių nenori net meno vardais vadinti. Pasmerkia visus menkaverčius statulus ir statulėles, visokius pigios gamybos paveikslus

ir įsako vykupsams ir vienuolių viršininkams apvalyti bažnyčias ir koplyčias nuo visokių pigios gamybos statulų, paveikslų ir kitokių menkaverčių pagražinimų". Bet koks atgarsis į šiuos svarbius lietuvių vyskupo priminimus?

Tik mėnesiui praėjus, 1954 m. spalio 29 d. "Darbininkas" pranešė: "Užsakė 40 Marijos statulų Italijoje N. akademijos auklėtinės savo klasėms; kiekvienoje klasėje bus po Marijos statulą." Perskaičius šią žinią, man pasidarė aišku, kad tos statulos bus menkaverčių kopijos. Galbūt už jų marmorą ir brangiai stumikėta, bet tuo tik paremtas biznis, bet ne religinis menas t. y. pasielgtas priešingai Kongregacijos ir lietuvių vyskupo intencijoms.

Štai antras giminėgas pavyzdys. Jūsų laikraštis gražiai parėmė statybą Marquette parko lietuvių bažnyčios pagal architekto J. Muloko projektą. Ir aš tuo gražiu sumanymu džiaugias iš toli, nes juo buvo užsiimta pastatyti bažnyčią, naudojant lietuviško stiliaus elementus. Atrodė, kad iš to gali išeiti labai įdomus kūrinys, jei jo vidaus įrengimas atliktas kompetetingos meno komisijos priežiūroje pagal gerų (atitinkamos srities) lietuvių dailininkų projektus. Šita bažnyčia galėjo būti vertingas religinio meno kūrinys ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams. Tačiau pernai pavasarį patyriau, kad taip nebus — 14 kryžiaus kelių reljefų būsią atlikti pagal vieno italo kopijas. Dar labiau nusiminiau pamatęs tų kopijų kelias foto nuotraukas. Iš jų

mačiau, kad kryžiaus keliai bus kažin koks pigus pseudoklasikinis teatras, bet ne kryžiaus kelių meninis priminimas, kuris kvieštų susitelkti maldai. Kaikurių tų reljefų kompozicija man atrodė neišlaikanti net elementarinės kritikos. Nežinau, kaip atrodys kiti tos bažnyčios vidaus įrengimai, tačiau kryžiaus kelių skulptūros aiškiai nesiderina su Dievo Motinos reljefais, kokius talentingai yra sukūrę V. Kašuba tos bažnyčios fasadui.

Štai dar vienas pavyzdys kitokio pobūdžio. Per pastaruosius penkerius metus buvo penki svarbūs jubilėjai — šventųjų metų (1950—1951), karaliaus Mindaugo krikšto ir vainikavimo (1951, 1953), Mergelės Marijos (1954) ir lietuvių spaudos atgavimo (1954). Jūsų laikraštis įvairiais straipsniais ir smulkesniais priminimais šituos jubilėjus nuosirdžiai rėmė, pritarėdams vienam antram siūlymui atlikti žymų nenykstantį paminklą, kaip to reikėjo pagal lietuvišką tradiciją. Bet kas iš tų jubilėjų liko? Ar daug atsirado lietuvių organizacijų, parapijų ir paskirų asmenų, kurie tuos jubilėjus išgirdo? Beveik viskas atsimušė į gumines sielas, išskyrus vieną antrą išimtį (Mindaugo sukakčiai paveikslai ir šv. mišių kompozicija ir Mergelės Marijai Marquette parko bažnyčia). Per tuos jubilėjus buvo daug skambių žodžių, bet labai mažai darbų ir paminklų. Tuo tarpu Lietuvoje šventųjų metų jubilėjai net neturtingiausią parapiją pastatydavo kryžių.

Ar 1950 metų šventieji metai nebuvo verti šitos tradicijos? Ar Mergelės Marijos metų progą nereikėjo paskelbti konkurso lietuviams dailininkams? Ar jų geriausi paveikslai ir statu-

los negalėjo duoti kelių gražių kūrinių, kurie viener kitur būtų galėję pakeisti pigias visur matomas svetimųjų kopijas? Gal tada ir anoms akademijos auklėtinėms nebūtų reikėję šauktis itališko kitso. Ar Mindaugo krikštas ir spaudos atgavimas nebuvo verti eilės dailių originaliųjų lietuviškų kryžių ir koplytėlių?

Manau, kad Jūs sutiksit su manim, mielas Redaktoriau, kad per minėtus penkis jubilėjus galėjo ir turėjo prie bažnyčių ir klebonijų, prie organizacijų ir privačių namų išdygti bent dešimtoji dalis mūsų originaliųjų koplytėlių ir kryžių, bent dešimtoji dalis to, kurie per penkerius metus okupuotoj Lietuvoj buvo komunistų sunaikinti arba patys sunyko. Tai būtų buvęs ne tuščių žodžių protestas prieš mūsų krikščioniškos lietuviškos kultūros naikintojus Lietuvoje. Mūsų tremtiniai Sibire šitaip protestuoja ir ant savo mirusiųjų kapų ten stato lietuviškus kryžius, kaip tai liudija fotografijos. Ar šitaip pasielgti negali lietuviškos organizacijos ir lietuviai namų savininkai? Man atrodo, kad kiekvienas šitų savininkų turi artimesnių ar tolimesnių giminėjų, be laiko mirusių ar nukankintų Sovietijoje. Ar jie neverti kryžiaus pagal mūsų tėvų ir senelių tradiciją prie savo namų ar kitur? Ar mūsų dailieji kryžiai ir koplytėlės ne daugiau būtų svetimiesiems apie mūsų tautos tragediją negu susirinkimais gausūs žodžiais? Kodėl šv. Kazimiero kapinėse ir kitur ant kiekvieno lietuvių kapo negalėtų iškilti koplytėlė ar kryžius? Ar tai nebūtų paminklai brangūs mums ir įdomūs svetimiesiems? Juk reikia atsiminti, kad kitos tautos to-

kių originaliųjų kryžių, ir koplytėlių neturėjo arba nebeturi.

Rašau tai Jums, mielas Redaktoriau, ne priekaištauti ar polemizuoti norėdamas. Turu galvoj, kad neužilgo jūsų miestelyje lietuvių kultūros kongresas su dainų švente. Tikiu, kad į šį svarbų sąskrydį suvažiuos nemaža žmonių, kurių sielos dar nėra apkerpėjusios pinigais ir patogumais. Jei paskelbtumėt šį mano laišką, gal kongreso dalyviuose ta proga kiltų kokia nauja vaisinga mintis. Gal jų sumanymai pažadintų lietuviškų sielų, kurios patogiai snaudžia minkštoje samanoje. Man norėtųsi, kad kongreso dalyviai ką nors nutartų dėl Lietuvos krikščioniškų paminklų naikinimo, ypač dėl Vilniaus katedros — vienos didžiųjų Lietuvos šventovių ir meno paminklo išniekinimo ir naikinimo. Jūs, manau, žinote, kad Vilniaus katedroj komunistai dabar atlikinėja persta-

tymus, kad ta šventovė tikėtų ne va meno galerijai. Man ypač norėtųsi, kad bent vienas antras kultūros kongreso nutarimas taptų patvari darbu. To nebūna, kol nuo sielų nebus pradėtos rauti samanos ir krapštyti begarsė guma ar slydūs taukai.

Jei rasit, kad šis laiškas bent šiek tiek galėtų vienam antram sudrumsti sielos egoistinę stagnaciją, paskelbkite šį mano laišką vietoj straipsnio. Su pagarba Jūsų J. Grinius

Muenchen, 1956 m. birželio 19 d.

KRONIKA

● Prof. Vladas Jakubėnas tuojau po Dainų šventės automobilu su žmona išvyksta aplankyti savo draugų į New Yorką ir Washingtoną; iš ten vyks į Floridą. Kelionėje išnista dabar atlikinėja persta-

● Vargdienių, Victor Hugo neužmirštamo veikalo trečias tomas išėjo iš spaudos. Šią antrąją laidą parūpino Nemuno leidykla, vadovaujama A. Sidlausko-Vilainio. Vertimas — Prano Povilaičio. Knyga turi 314 pusl.

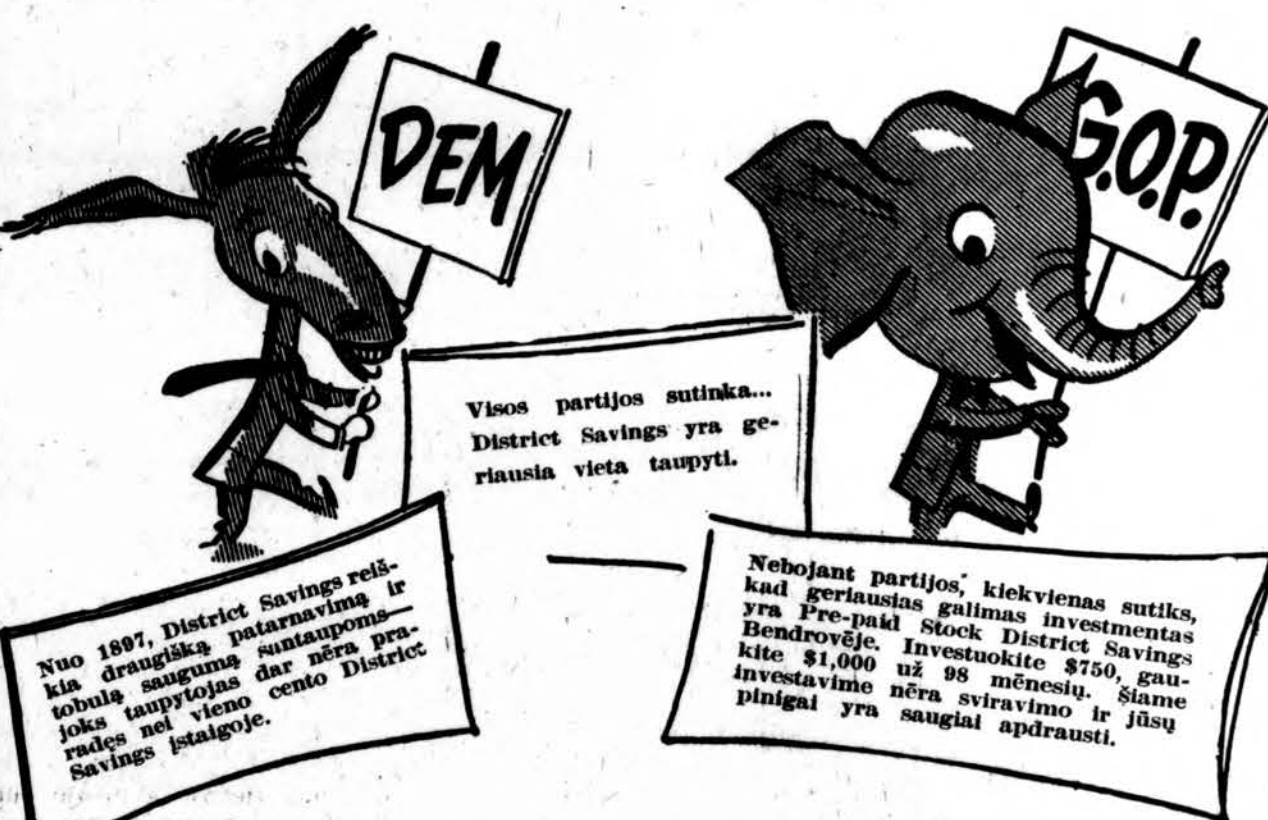
● Dr. Alg. Margerio Amerikos lietuvių vartojamų svetimybų žodynas yra jau spaudoje. Numatoma, kad išeis rudėnį. Įžangoje dedama platoka apžvalga lietuvių spaudos darbininkų Amerikoje.

● Salomėjos Čerienės kūriniai — "Dainos Lietuvai" išėjo iš spaudos. Išleido žurnalas Muzikos Žinios. Leidiny yra šešios dainos solo su fortepionu.

● Dr. V. Sruogienės parašytoji Lietuvos istorija jau baigta spausdinti ir atiduota į rišyklą. Numatoma, kad knygynuose bus jau liepos mėnesį.

● K. Kriaučiūno atsiminimų knyga jau spaudoje. Iš spaudos išeis šią vasarą.

"ČIA NUOMONIŲ SKIRTUMO NĖR!"

Visos partijos sutinka... District Savings yra geriausia vieta taupyti.

Nuo 1897, District Savings religiozios draugiškos patarnavimą ir tobulą saugumą suteikia joks taupytas dar nėra praradęs nei vieno cento District Savings įstaigoje.

Nebojant partijos, kiekvienas sutiks, kad geriausias galimas investavimas yra Free-paid Stock District Savings kito \$1,000 už 98 mėnesių. Šiame investavime nėra sviravimo ir jūsų pinigai yra saugiai apdrausti.

Kiekviena Sąskaita Apdrausta!

DISTRICT SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION

3430 SOUTH HALSTED ST.

CLiffside 4-0104

SVARBI NAUJIENA MŪSŲ
TAUPYTOJAMS

2%

NUOŠIMČIŲ BUS MOKAMA
UŽ JŪSŲ SANTAUPAS
NUO LIEPOS 1 D., 1956 M.

Bendras Turtas Virš Vieno Šimto Milijonų Dolerių

Nariai Federal Deposit Insurance Corporation

The Drivers Banks

47th Street & Ashland Avenue • YArds 7-7000

Since 1883

NAUJOS ANGLIJOS

LIETUVIŲ DIENA IR PIKNIKAS

MARIANAPOLYJE

THOMPSON, CONN.

- Šiais metais sueina lygiai 25 metai kai a. a. vysk. P. Būčys pašventino Marianapolį.
- Iškilmingos šv. Mišios 11-tą valandą. Pamokslas.
- Šv. Kazimiero Parap. choras iš Worcesterio, Mass.
- Worcesterio Lietuvių Drum ir Bugle Corps.
- Bob Zinkus Orkestras—Sokiai.
- Įėjimas į pikniką — 25c. FREE PARKING.
- Laimingus laukia \$250. grynaus pinigais.

LIEPOS 4 D. VISI Į MARIANAPOLĮ!

Tėvai Marijonai ir Marianapolio Kolegijos Rėmėjai kviečia visus lietuvius ir savo geradarius dalyvauti šiame parenigime. Atvykite ir susitikite su savo pažįstamais ir draugais iš kitų kolonijų. Pasigrožėkite Marianapolio gamta.

Reprezentacinė meno paroda

JUOZAS PAUTIENIUS, Cicero, Ill.

Atidaryta Vlado Vaitiekūno paroda, vykstanti Kultūros kongreso ženkle. Tai pirmą kartą naujai susikūrusios Amerikos Lietuvių Dailininkų sąjungos nario paroda, įdomi mums ir tuo, kad dailininkas Vladas Vaitiekūnas su savo kūrybos kraičiu pirmą kartą ateina į šį didįjį lietuvių centrą.

Raudonasis bolševizmas mūsų dailininkus, esančius tremtyje, jau nurašė iš gyvųjų tarpo, nes nei vienu žodžiu neužsimena apie tai, kad tremtyje, laisvame pasaulyje, lietuvis kūrėjas dar tebėra gyvas, dar savo darbais ir meniniais laimėjimais garsina pavergtos tėvynės vardą. Tačiau nuožmūšis okupantas nepajėgė išplėsti iš mūsų brangiausio turto, atsigabentų iš tėvynės kultūrinių lobų, kuriuos mes dabar galime skelbti pasauliui, kad mažai rami lietuvių tauta tiek savo daina, tiek plastinių ar kitokių menu yra verta nepriklausomybės, kaip ir kitos Europos tautos.

Si dailininko Vlado Vaitiekūno kūrinių paroda žiomet laisvame pasaulyje ar nebus tikrai dešimtoji. Vien čia Chicagoje jau ketvirtą kartą, o pridėjus New York, Kanadoje ir kitur įvykusias parodas — jų susidaro apie 10. Tokiai didelei kiekiai lietuvių meno parodų bei pavienių dailininkų darbų puošia bendras amerikiečių parodas, yra tas didysis protestas prieš netiesę, protestas prieš vergiją, rodąs, kad išblaškytieji po visą pasaulį lietuviai turi teisę reikalausti to, kas jiems atima — nepriklausomybės. Kad mes esame verti tos laisvės, rodo mūsų kultūriniai laimėjimai.

Tikrai meskime žvilgsnį į Prancūziją, į tą amžinąjį meno centrą, kur dabar taip pasėlingai Lietuvos vardą garsina Vytautas Kasiulis, jo kūrinių jau puošiasi daugelis Amerikos ir Europos muziejų; ten pat Prancūzijoje Kasiulį papildė skulptorius Mončys. Australijoje turime arti 10 lietuvių dailininkų, kurių ne vieną žino ir vietos įžymieji dailininkai. O kur dar Jonas Rimša Pietų Amerikoje, Valius Kanadoje. Tokie meno tūzai kaip Jonynas, Petravičius, Galdikas, Kiaulėnas, Viešulas ir kiti iškilę į tarptautinę meno sceną sudaro nediskutuotiną ir neginčytiną lietuvių meno elitą, ar kita kuri įstaiga kasmet bent po vieną kitą geriausią to ar kito dailininko darbą išgysiu ir jį laikyti, kol ateis grįžimo valanda. Reikia pasakyti, kad lenkai, čekai ir kitos pavergtos tautos jau prieš kelerius metus tai įgyvendino ir dabar jau turi puikias meno kolekcijas. Jei neklystu, kažką panašaus jau turi ir latviai, netoli New Yorko sutelkę savo dailininkų geriausių darbus.

V. Vaitiekūnas Violončelistas

Reikia tikėtis, kad dabar veiksniai, kurie rikiuoja mūsų kultūrinius laimėjimus, ras būdus, kaip panaudoti plastinį meną lietuvių išlaikymo reikalui.

Marijos Augst. Mokyklos Lietuvių choras dalyvauja Dainų šventėje; vadovaujamas ses. Bernardos.

Reikia tikėtis, kad dabar veiksniai, kurie rikiuoja mūsų kultūrinius laimėjimus, ras būdus, kaip panaudoti plastinį meną lietuvių išlaikymo reikalui.

Mes turime greta didžiųjų rašytojų ir poetų: Donelaičio, Maiorono, Putino ir Krėvės visą eilę vidutinių tos srities atstovų. Jie vienas kitą papildė, jie sudaro vieną nedalomą mūsų rašto žodžio atstovų žemę. Panašiai yra plastiniame mene. Mes turime greta seniausios dailininkų kartos stipriai besireiškiančią vidutinę kartą, o greta jos jau išskylančią ir meno horizontus naująjį menininkų kartą. Lietuvių visuomenė tikrai ir nuosirdžiai džiaugiasi kiekvieno lietuvių dailininko laimėjimais — ar jie būtų pasiekti seniausios, ar jauniausios kartos atstovo. Visuomenė nori matyti mūsų dailininkus kuriančius, darančius pažangą ir padėjusius į šoną senas sąskaitas ar kokius ginčus.

Todėl nenuostabu, kad iš visuomenės atstovų dažnai tenka išgirsti, jog visi dailininkai jau yra mieli, nes kiekvienas iš jų atsivežė tam tikrą dalį mūsų krašto lobų ir dabar tais kultūriniais lobiais jie privalo dalintis su lietuviškąja visuomene. Iš to jau nesunku pasidaryti išvadą, kad tai visuomenei yra mieli ir Varnas, ir Valeška, ir Žoromskis, ir Vaitiekūnas, ir Valius ir Rimša, ir Petravičius ir Rūkštelė — visa neišsvar-

dintųjų eilė menininkų, kuriančių mūsų visų garbei ir labui.

Nesmerkime tų dailininkų, kurie dabar, pasikeitus gyvenimo sąlygoms, padėjo teptuką į šalį, tačiau atėjus progai, kaip tasai sūnus klijūnas, gal vėl sugrįš į tėvo pastogę.

Be abejo, didelė pagarba dabar priklauso tiems kūrėjams, kurie, nuvogdami nuo savo poilsio laiką, kūrė ir dirbo, kad parodytų, jog esame dar nemirusi tauta.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI PRISTATOM VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienio iki 8 val. vakaro.

TELEVIZIJOS

ir Radio Aparatų Taisyimas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4617 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

AR VERTA?

\$2.00 į metus, kad užlaikytum gražius plaukus. Mėgink NEW EIRA — per 40 metų pasiektingai vartojamas. Siųskite \$2.00 už 8 oz. bonką.

F. BITAUTAS
302 S. Pearl St., Denver, Colorado

P.&J. JOKUBKA

DIAMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisyimas
4077 So. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

KRONIKA

• Informacijos apie Lietuvą spausdina ir Vokietijoje leidžiamas laikraštis "Kazach Viestnik", parodydamas palankumą Lietuvos išlaisvinimui.

• Almaus galerijoje Great Neck, New York, iki liepos mėn. 7 d. vyksta Ted Tessler fotografijų paroda.

PLUMBING

Licensed, bonded plumbers
Joks darbas nėra didelis ar mažas. Paskaitė dabar. Kalbame lietuviškai.
Tel. REpublic 7-0844
WALbrook 5-8451

Z. ir ST. JURKUN

Moteriškų rūbų krautuvė
(Marquette Park Furriers)
Parduodami geros rūšies moteriški rūbai neaukštomis kainomis. Pritaikant už pataisyti nieko neskaitome. Priimam kailinius paltus išvalymui, nubluginimui ir sandėliavimui (storage). Krautuvės adresas: 2438 W. 63rd St. Tel. HE. 4-4321

NUO UZSIENIŠKŲ SKAUDANČIŲ LAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ LAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsikimšusios laizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą, senų atvirų ir skaudančių laizdų, užsikimšusių LEGULO Ointment. Jos gydymo įspatybės palengvina jūsų skaudėjimą ir gaivina ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taip pat nuo skaudančių nugarų. Ji taip pat pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIAZIS. Taip pat pašalina peršalimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su stabdo džiūvinimą odos ir perplėšimą larpų ir kelių. Yra tinkama vartoti nuo žibintinės, suskilusios odos dedrinu, odos išbėrimų ir t. t., taip pat tinkama vartoti vaikams, kada pa strodos skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gydojė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinėse, chemijos ir apytinkose — Milwaukee, Wisc., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ir atsilyksite Money order!

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtvirtina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusieji ir sąžiningi vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1490
NUO PIRMAD. Iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PRIMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SERAD. 8:30—9:30 v. r. is stoties
WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2413
7121 So. ROCKWELL ST.

IS ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS

Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekancias!

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOS

Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

JONAS GRADINSKAS

Kambarių vėsintuvai, vėdintuvai; radio: vokiški, kišniniai, nesiojami, automobiliams; televizijos; patefonai, varomai baterijomis

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998

TAISYMAS GARANTUOJAMAS RASTU — 100%

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisymas
2646 W. 69th St. REpublic 7-1941

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI-NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKIAI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WALbrook 5-9209

ROOSEVELT FURNITURE CO. (LIETUVIŲ KRAUTUVĖ)

Pirmą kartą pasiūlo oro vėsintuvą (Air Conditioner) tik už \$39.95. Tas vėsintuvas galima naudoti kiekvienam kambariui ir automobilyje. Galite šį vėsintuvą gauti 5 dienų išmėginimui. Ne reikia mokėti rankinių ir mokesčių tik \$1.00 į savaitę.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Rd. Telefonas SEeley 3-4711

NELLIE BERTULIS ir FELIX RAUDONIS, savininkai
Krautuvė atidaryta kasdien iki 6 val. vak. Pirmad. ir Ketvirt. iki 9 val. vak. ir Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 v. po pietų.

Sukaktuvinių Metų Dovanos Taupytojams

Šiais metais Crane Savings mini savo 30 metų sukaktį. Šia proga bendrovės vadovybė nutarė duoti dovanų visiems naujiems ir seniems taupytojams. Štai jos:

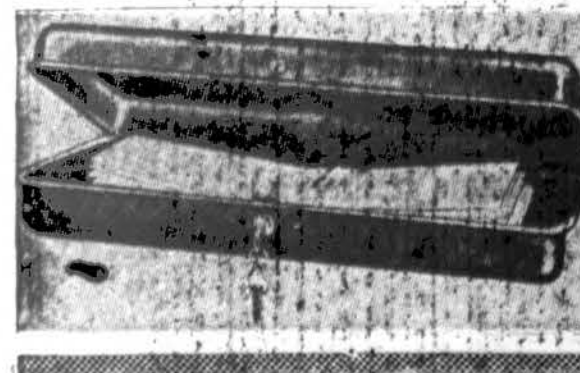
1. Kas atidarys naują sąskaitą arba padės į senąją \$50.00 ar daugiau, tai gaus dovanų bendrovės raktą su termometru arba puikų pinigų.
2. Kas padės \$150.00 ar daugiau, tai gaus stiprų ir parankų plastikinį arba metalinį shopping bag (krepsį pirkiniams).
3. Kas padės \$500.00 ar daugiau, tai gaus saugią dėžę dokumentams laikyti arba perli karolių.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

2555 West 47th Street LAfayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Keisiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.
ATIDARYTOS SĄSKAITOS ŠIANDIEN. APDRAUSTA Iki \$10,000
DARBO VALANDOS: pirmad. ir ketv. nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadieniais nuo 9 valandos iki vidurdienio.

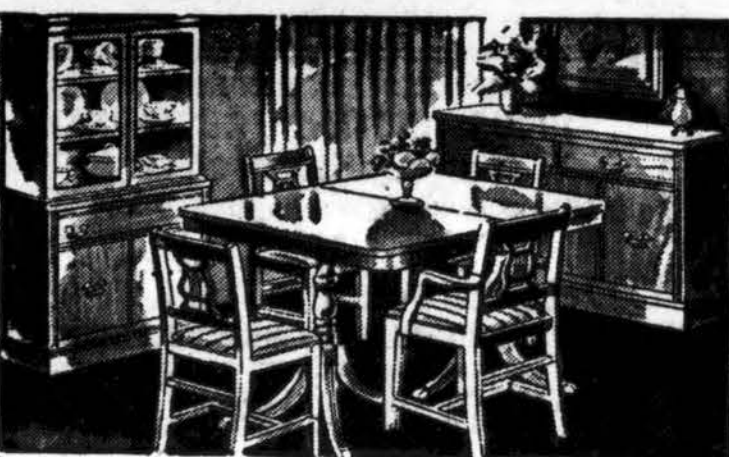
Lietuvių Prekybos Namai

BALDAI – NAUJAUSIO STILIAUS – BE BROKŲ

SĄSKAITOS BE
FINANSŲ
KOMPAINIŲ

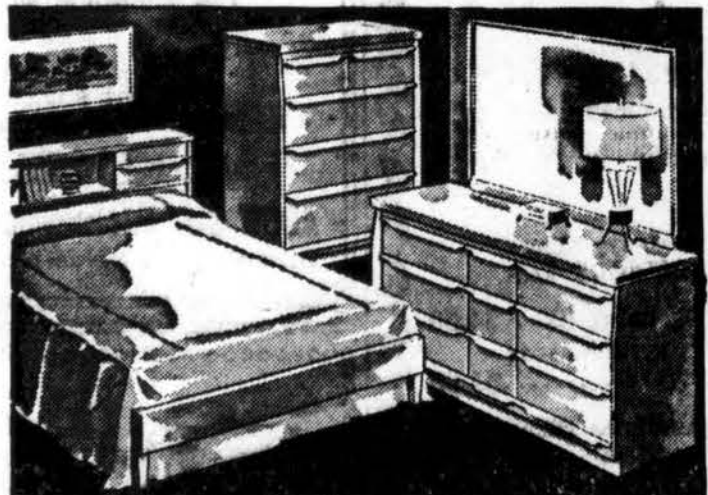

Didžiulis pasirinkimas svečių kambario baldų, 100% vilna ar nailon, su dviem ar vienu foteliu nuo **\$150.00–350.00**

Vien 50 įvairiausių valgomųjų, Mahagoni, riešuto, ar ažuolo, vyšnios medžio — 7 dalių valgomieji nedegamu viršumi Formica labai puikūs, stiliaus pas mus tikrai **\$129.00**

Miegamieji ažuolo, riešuto ar Mahagoni medžio—su šliuotu sidabro veidrodžiu įrešeris — komoda — lova — dvi lempos, pas mus tik **\$149.00**

Virtuvės stalai chromo su formica viršumi, 5 dalių stalių ir 4 kėdės nuo . **\$39.00–99.00**

Kilimai 100% vilna, 9x12 puikių spalvų **\$59.00**
Šaldytuvai 8 cub.-pėdų, 1956 metų tik **\$175.00**
Parcelano pečiai virimui: Crown, Universal, Norge ir daug kt. **\$99-149**
Knygoms spintos stiklo durim tik **\$29.00**
Kavos staliukai ažuolo ar riešuto medžio tikrai **\$6.50**
Telefonui staliukai, ažuolo, riešuto ar Mahagoni, tikrai **\$2.50**
9x12 linoleum įvairių spalvų tik **\$6.50**

FURNITURE CENTER, Inc.

3224-26 South Halsted Street Telefonas - Victory 2-4226

Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.

TRYŠ GYDYTOJAI—KANKINIAI

J. RIMASAUSKAS, Chicago, Ill.

Zaizdos, kurios paliko ir tebe palieka Lietuvos tautos gyvenime paskutiniųjų sukrėtimų metais, negreitai bus užgydomos. Jos ilgai, o ypač mūsų kartoje, pasiliks nuolatos skaudžiomis. Vienodai jos bus skaudžios visai tautai ir paskiriems individams, kuriuos raudonojo teroro ranka bus tiesioginiai ar netiesioginiai palietusi.

Tiktai 1940–41 metų sovietinės okupacijos laikotarpyje Lietuvoje buvo nužudyta per 1,200 aukų, kurias sudarė kalinimų kaliniai ir civiliai gyventojai. Mažaisiais Katynais kaip: Rainiai, Panevėžys, Petrašiūnai, Rokiškis, Pravenišės, Zarasai ir kit. pasipuošė visa Lietuva. Teroro ranka nedarė jokios atrankos: ji naikino kiekvieną po žudiko ranka pasitaikiusį, kuriam galima primesti tik vienas kaltinimas — lietuviškumas. Tai aiškiai mums parodo komunistų įvykdytos žudynės Panevėžio apskrityje ligoninės gydytojų dr. Juozo Žemguly, dr. Stasio Mačiulio ir dr. Antano Gudonio.

Šiuo kartu norėčiau nors trumpai apsisototi prie Panevėžyje nužudytojų gydytojų ir pateikti nors ir glaustas jų biografijas.

Dr. Juozas Žemgulis

Gimė 1890 m. gruodžio m. 17 d. Rusėnų km., Vėvirėnų vl., Kretingos apskrityje. Baigęs pr. mokyklą mokėsi Palangos progimnazijoje ir Liepojos gimnazijoje, kurią baigė 1910 m. Medicinos mokslus studijavo Petrogrado Karo Medicinos akademijoje ir Tartu universitete. 1914 m. tik spėjęs išklausyti reikiamą kursą, J. Žemgulis mobilizuotas į kariuomenę. Dirbo kaip karo gydytojas vienoje lauko ligoninėje Varšuvoje. 1917 m. J. Ž. buvo sužeistas ir gydyti Charkovo ligoninėje. Čia gyvendamas įstojo į Charkovo universiteto Medicinos fakultetą ir greitai išlaikė valstybinius gydytojo egzaminus.

I Lietuvą dr. J. Ž. sugrįžo 1918 m. ir tuojau paskirtas Jurbarko ligoninės vedėju, o nuo 1919 m. Kauno m. ligoninės chirurgijos skyriaus vedėju. Čia dirbo išstius ketverius metus, įgydamas naujų žinių ir gražią praktiką. Ypač jo buvo dominanti rentgenų. Dirbdamas Kaune kurį laiką buvo ir Valst. Kauno ligoninės rentgeno skyriaus vedėju. 1923 m. dr. J. Žemguliui perėjus dirbti į Karo ligoninę, jis buvo komandiruotas pagilinti medicinos studijas į užsienį: Berlyną, Paryžių, Drezdeną ir Freiburgą. 1935 m. dr. J. Ž. iš kariuomenės, pulk. leitenanto laipsniu, išėjo atsargon ir buvo paskirtas Raudono Kryžiaus ligoninės, Klaipėdoje, Chirurginio skyriaus vedėju, kur darbovo iki 1939 m. Tais pačiais metais jis vėl grįžo į karinę tarnybą ir pulkininko laipsniu Karo ligoninėje dirbo kaip Chirurgijos skyriaus konsultantas.

Bolševikams okupavus Lietuvą dr. J. Žemgulis, jo paties prašymu, pasitraukė iš tarnybos Karo ligoninėje ir tolims nei darbuotei išvyko Panevėžin, kur apskrityje ligoninėje ėjo direktoriaus ir Chirurginio skyriaus vedėjo pareigas.

Nesvetima dr. J. Ž. buvo ir visuomeninė veikla. Jis 1919 m. aktyviai dalyvavo Kauno Medicinos draugijos įsteigime, nuo 1920 m. gegužės iki 1922 m. liepos m. redagavo Medicinos žurnalą, 1920 m. planavo kurti "Fondą medicinos raštams leisti", 1920 m. aktyviai dalyvavo Augstųjų kursų Kaune steigime, o 1922 m. tuose pačiuose kursuose, Medicinos skyriuje, dėstė chirurgiją. Be to, kurį laiką pirmininkavo L. Chirurgų draugijai, priklausė

Karo Sanitarijos draugijai, Kovai Su Vėžiu draugijai, Klaipėdos Krašto Lietuvių Gydytojų draugijai ir ypatingai aktyviai reikišiai Gydytojų Korp. "Fraternitas Lithuanica".

Dr. J. Žemgulis dirbo ir spaudoje. Kelios dešimtys rimtų medicinos srities straipsnių talpinama: Medicinoje, Mūsų Žinyne, Mūsų Rytijoje, Trimitė ir kitur. Veik baigė ruošti disertaciją "Blauzdos maitinimo sąslyje su įvairiais bendriniais susirgimais". Už nuopelnus tėvynei dr. J. Ž. buvo apdovanotas Gedimino ordenu, Šaulių žvaigžde ir Nepriklausomybės medaliu.

Dr. J. Žemgulis

Pačiame darbingume ir pilnai savo profesijai — chirurgui darbui pasirodusio dr. J. Žemgilio gyvybės siūlą nutraukė bolševikų teroro ranka 1941 m. birželio m. 26 d. Panevėžyje. Palaidotas Kauno kapinėse.

Dr. Stasys Mačiulis

Gimė 1893 m. vasario m. 7 d. Panemunėlio vl., Rokiškio apskr. Baigęs pr. mokyklą įstojo į Šiaulių gimnaziją, kurią baigė 1914 m. Tais pačiais metais įstojo į Petrapilio Karo Medicinos akademiją, kur mokėsi iki 1919 m. Gavęs gydytojo teises kurį laiką dirbo prof. Fedorovo vedamoje Hospitalinėje Chirurginėje klinikoje Petrapilyje. 1918 m. Petrapilyje, siaučiant dėtėtosios šiltinės apėmijai, dr. S. Mačiulis aktingai organizavo dezinfekcines brigadas iš studentų ir šiaip jaunių.

Dr. Stasys Mačiulis 1921 m. išlaikė prie Karo Medicinos akademijos Petrapilyje egzaminus chirurgo specialybei įsigyti ir sekančiais 1922 m. sugrįžo Lietuvon. Iki 1923 metų tarnavo Lietuvos kariuomenėje gydytoju. Išėjęs atsargon vertėsi gydytojo praktika Panevėžio

Dr. St. Mačiulis

apskrityje ir kartu dirbo visuomeninį darbą priklausydamas Žemės ūkio draugijai, buvo net išrinktas Smilgių vl. Tarybos pirmininku ir t. t. 1925 m. dr. S. Mačiulis skiriamas Panevėžio apskr. gydytoju, o 1930 m. keliamas į Panevėžio apskr. ligoninę vedėju ir chirurginio skyriaus vedėju. Bolševikams okupavus Lietuvą dirbo ten pat kaip chirurgas.

Dr. S. Mačiulis reikišiai visuomeniniame gyvenime: nuo 1914 metų buvo lietuvių medicinos Korp. "Fraternitas Lithuania" narys, paskelbė apie 30 medicinos klausimais straipsnių Medicinoje ir kituose žurnaluose.

1941 m. birželio m. 26 d. dr. Stasys Mačiulis bolševikų — komunistų nužudytas Panevėžyje.

Dr. Antanas Gudonis

Gimė 1911 m. rugsėjo m. 5 d. Serapiniškių km., Rokiškio vl. Trejų metų amžiaus būdamas Antanas paliko našlaičiu — mirė jo tėvelis. Keletos vaikų auginimu ir auklėjimu teko rūpintis vienai darbščiai ir rūpestingai motinai, O čia pat ir I-masis Pasaulinis karas. A. Gudonis pasimokęs privačiai įstojo į Rokiškio gimnaziją, o ją baigęs 1932 m. V. D. Universitete pradėjo studijuoti mediciną. Universitetą baigė ir gavo gydytojo diplomą 1938 metais. Atlikęs stažą Rokiškio apskrityje savivaldybės ligoninėje, 1939 m. birželio 1 d. dr. A. Gudonis paskirtas į Panevėžio apskr. ligoninę gydytoju, o nuo tų pačių metų liepos m. 1

d. patvirtintas chirurgijos skyriaus asistentu.

Jaunas gydytojas dr. A. Gudonis dėl savo malonaus būdo, nuoširdumo ir ypatingai taikingo elgesio ne tik su ligoniais, bet ir su ligoninės personalu, visų pamilstamas ir didžiai gerbiamas. Ypač atsiduoda savo pareigoms — chirurgo darbui. Prasidėjus rusų — vokiečių karui 1941 m. birželio m. 22 d. dr. A. Gudonis buvo Kaune. Sužinojęs apie karo pradžią, jausdamas didelę pareigą būti ligoninėje ir ten rūpintis eventualiais sužeistaisiais, ko greičiausiai grįžo į Panevėžį ir nuvykęs ligoninę be jokio poilsio operavo sužeistuosius civilius ir net raudonarmėčius. Nesvetimas jam buvo ir visuomeninis darbas: buvo aktyvus Studentų Medicinų draugijos narys, Korp. "Gaja" narys, Panevėžio Lietuvių Gydytojų draugijos valdybos narys, visa širdimi dirbo ateitininkų organizacijoje.

Niekada neužmiršiu tyro džiaugsmo asarų, ištrykusių jam, išgirdus Kauno radijo žinią birželio 23 vidudienį, — ra-

Dr. A. Gudonis

šo dr. A. Gudonio bendradarbis dr. V. Zemaitis, prisimindamas aną iš bolševikų okupacijos išlaisvinimo dienas.

Deja, tas idealisto gydytojo džiaugsmas buvo neilgas. 1941 m. birželio m. 26 d. dr. A. Gudonis drauge su k'iais dviem gydytojais besitraukiančiais bolševikų — komunistų žiauriausiu būdu nužudytas. Dr. A. Gudonis paliko jauną žmoną ir tik dvių mėnesių sūnelį, jis buvo vedęs 1940 m. tik bolševikams veržiantis Lietuvon.

Our 10th Year — Thousands satisfied customers
100% INSURED — RECEIPTS
FURNISHED within 5-6 days delivery.
within 10-12 days.
GIFT PARCELS of Food and Clothing to Lithuania, Latvia, Estonia and all parts of the USSR. Medicines sent by air mail (7-8 days)
We also ship your own self packed parcels with food, new and used clothing.
ALL DUTIES PREPAID
DUTY FREE PARCELS to West and East Germany, Poland, Hungary, Yugoslavia, etc. Low duty parcels to Czechoslovakia. Ask for our detailed price lists.
GRAMERCY SHIPPING COMPANY
777 Lexington Ave., New York 21

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Augstus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo.
- Partrauksime jūsų pinigų iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia vėžinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPLYTI SIANDIEN !

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the United States Government

Ištaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatidaro.

BUDRIKO

VASARINIS BALDŲ IŠPARDAVIMAS

SUTAUPYKITE 30% IKI 70%

Nauji Gyvenamojo Kambario Setai, Miegamojo ir Valgo-
mojo Kambario Baldai, Dinettes, Kaurai, Gaziniai Pečiai,
Skalbamos Mašinos, Dulkių Valytuvai, Televizijos, Radios,
Šaldytuvai, HI-FI Komb. Phonografai.

Proga sutaupyti \$100 ir daugiau ant Sealy, Simmons, Pull-
man, Sleeprite Hide-a-Beds kiekvieno stiliaus ir spalvos.

\$575 PULLMAN 2 gab. Sofa ir Kėdė..... \$284

\$299 KROEHLER 2 gabalų setas..... \$149

\$150 2 GABALŲ Sectional..... \$74

\$98 STUDIO COUCH..... \$49

\$249 GEN. ELECTRIC Autom. Plovykla..... \$169

\$425 GENERAL ELECTRIC 2 durų šaldytuvai..... \$289

\$225 GENERAL ELECTRIC šaldytuvai..... \$129

\$225 ELEKTRINIS PEČIUS..... \$109

\$325 PHILCO TELEVIZIJA, Console, 21 colio..... \$167

\$299 DUMONT TELEVIZIJA, Console, 21 colio..... \$149

\$399 ZENITH TELEVIZIJA, Console, 21 colio..... \$189

\$245 GENERAL ELECTRIC, Console, 21 col. TV..... \$139

\$225 TRAVLER TELEVIZIJA, Console, 21 colio..... \$119

\$149 STALO MODELIO TELEVIZIJA, 21 colio..... \$89

\$125 RCA VICTOR Televizija, nešiojama..... \$98

\$195 HI-FI CONSOLE PHONOGRAFAS..... \$98

FM r AM RADIO Kombinacija..... \$98

\$59 HI-FI PHONOGRAFAS, Automatinis,..... \$29

3 greičių..... \$29

10,000 PORCELANO CHINA IMPORTUOTU INDŲ UŽ ¼..... \$29

REGULIARINĖS KAINOS. 25c. VIENAS IR AUŠČIAU.

50 GAB. PIETŲ SERVIZO..... \$12

SETAS..... \$12

100 GAB. PIETŲ SERVIZO..... \$24

SETAS..... \$24

32 GAB. STAINLESS STEEL..... \$12

SETAS..... \$12

100 GAB. STAINLESS STEEL..... \$24

SETAS..... \$24

32 GAB. WM. ROGERS..... \$29

SETAS..... \$29

52 GAB. COMMUNITY..... \$54

SETAS..... \$54

52 GAB. ROGERS 1847..... \$48

SETAS..... \$48

Lengviausi išmokėjimai

JOS. F. BUDRIK
FURNITURE

3241 SOUTH HALSTED ST.

Tel. CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais
iki 9:30. Atdara sekmadieniais 10-5.

Budriko Radio Valanda iš WHFC, 1450 kil., ketvirtadieniais
nuo 6 iki 7 valandos vakare.

Ukrainietis aktorius Hollywoodo

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles

Kiek žinoma, ukrainiečių ak-
torių garsiajame Hollywoodo
labai maža. Nežinia dėl kokių
priežasčių jiems yra kurkas
sunkiau ten pakliūti negu, pa-

atsivežusi iš savo tėvynės, ir
juos rūpestingai saugo iki šių
dienų.
— Tai esate rytų katalikai?
— Taip. Nors tėvai gyvena

Jack Palance vaidina Atilą filme "Sign of the Pagan"

vyzdžiui, vokiečiams, prancū-
zams, ar švedams. Iš ankščiau
buvo kalbama, kad Jack Pa-
lance yra lietuvis. Mat ameri-
kiečiai maišo lietuvius su ukrai-
niečiais. Tas Jack staigiai iš-
garsėjo kada jam teko suvai-
dinti labai dėkingą vaidmenį —
hunų Atilą. Žiaurusis Atila (Pa-
lance) — pasigėrėtinas.

Šiuo metu Unietė Artist stu-
dija ką tik baigė sukurti vieną
filmą — Fragile Fox — kur
Palance turi pagrindinį vaid-
menį. Šiame filme ypatingai
daug vokiečių aktorių, nes jis
daugiausiai sukasi "apie pasku-
tinįjį karą su vokiečiais. Vos
įkėlus koją į studiją, matosi
uniformuoti vokiečiai, pavaiz-
duoti kaip jie išvargę bėgo. Vie-
ni iš jų barzdomis apsepe, kiti
be diržų, o vyriausias aktorius
— Palance — daugiau panašus
į baidyklę.

Tas taip žiauriai atrodo vy-
ras — nustebina: švelnus, ma-
lonus ir labai jautrus. Paklaus-
tas apie tautybę Palance aiški-
na:

— Esu ukrainietis. Mano a-
budu tėvai atvyko iš ten. Ukrai-
nos nesu matęs. Gaila, ką pa-
darysi, kad šiandien jau taip
yra, — neišskiai nubaigė jis.

— Kalbate ukrainietiška?

— Tik keletą žodžių iš moti-
nos išmokty. Šiaip ne, Mat ap-
linka... Tačiau tėvai mūsų augi-
no grynai ukrainietiškoje dvi-
sioje.

Vis prisimenu, kad net šven-
tuosius pavočius motina buvo

— Tai esate rytų katalikai?
— Taip. Nors tėvai gyvena

— Idomu, kaip pakliuvote į
Hollywoodą?

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

nuotykių eilę: buvau be galo
didelis sporto mėgėjas. Kaip
jau anksčiau minėjau, buvome
didelė šeima ir dėl pragyveni-
mo mums reikėjo kovoti. Būda-
mas mokyklos suole, kasiau
anglis kartu su tėvu. Anglių
kasyklose nebuvo jau taip len-
gva, o mano visos vasaros atos-
tos tenai prabėgo "bevasaro-
jant". Dirbau už 75 centus į
val. Mokiau ir buvo stačiai
galva pramušta sportui. Buvau
tvirtas. 13 metų sulaukęs jau
pradėjau boksotis. Žaidžiau ir
beisbolą, futbolą. Pasidariau
profesionalu. Žinoma, neužmir-
šau imti ir vaidybos kursą.

Vieną dieną esant ringe su-
laužė man nosį net penkių su-
kartus. Mano veido struktūrą
visai pakeitė. Štai, likau nepa-
našus nei į vieną brolių. Mato-
mai pastebėjo keistoką, mano
veidą Hollywoodas, — nusijuo-
kė jis, gale dar pridėdamas:
Nežinau žmogus, kur laimė ta-
vog laukia.

Lankę dramą tik dėl to,
kad norėjęs turėti išsilavinimą,
kaip ir jo draugai, su kuriais
mokyklos suole buvęs. Baigda-
mas mokyklą, galvojęs pasida-
ryti rašytoju — žurnalistu, bet
pirma pasidaręs leitenantu. Vie-
name subuvime jis susipažinęs
su Marlon Brando, kuris pri-
kalbėjęs jį susidomėti daugiau
vaidybos šaka. M. Brando jam
ir pirmuosius sunkumus padė-
jęs nugalėti: supažindinęs su
režisioriumi Kazan, kuris pasi-
rinkęs jį pirmajam filmui "Pi-
nic in the Streets", kurį sukė
20-th Century-Fox studija. Su
tada jis pasirasęs pirmąjį

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

— Per didelių nelaimių ir kontraktą.

Šiuo metu Palance vaidina
jau keturioliktame filme. Tarpe
kitų tenka paminėti šie: Man
in the Attic, Sing of the Pa-
gan, iš paskutinių — Kiss of
Fire, The Big Knife, I Died a
Thousand Times ir paskutinis
— Fragile Fox.

Palance vedė 1949 metais ak-
torę Virginia Baker, kurią pir-
mą kartą pažino Chicagoje,
filme "A Streetcar Named
Desire". Jų vedybą įvyko ma-
žoje rytų katalikų bažnyčioje
New YOrke. Tėvas mirdamas

1955 m. paliko prašymą: "Ka-
da bus laisva Ukraina, sūnau,
aplankyk mano gimtinę". Mat,
jo tėvas labai buvęs išsilgęs
savojo krašto ir vis svaiojęs jį
aplankyti.

Pasikalbėjimo metu Palance
domėjosi Lietuva. Jam buvo
įteikta angliškai lietuviškos
spaudos. Kartu buvo nustebin-
tas, kad Hollywoodo jam tenka
sutikti korespondentą tokio
mažo krašto, kaip Lietuva, kai
tuo tarpu ukrainiečiai savo
korespondento ten neturi..

AR NORITE BUTI KUNIGAIS?

Tėv. Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivys-
kupo Matulevičiaus, M.C., atgaivina, kviečia
pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Ma-
rijonai dirbiantieji Amerikos lietuvių tarpe:
Dievui leidžiant jie dirbuos ir Lietuvoje;
jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius;
skelbia miasmas. Pasiraukite Dievo tarnybai;
darbuokitės po Panelės šventiausios vėliava;
stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašy-
kite novelių vedėjui. Laikite pažymėkite kiek
mokalo baigėte, kiek amžiaus ir koks svei-
katos stovis. Laiką sukiškite šeimai paduotu
adresu.

AR NORITE BUTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie
dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse,
bažnyčiose ir kitur. Labai pagaiduojami moką koki amatą. Norintiems
pramokti kokio amato bus sudaryta programa.

Pasiraukite savo įgėjas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelės šven-
čiausiam. Tapkite Broliais Marijonais. Susiraukite su novicijato vedėju:
pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

JUCIS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgėdžių kopūstų ir kitų skanių
lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metal toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir
maisto produktus. Senus ir drabužius daiktus primame ofise.

Gailma siųsti ir paštui.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir
pristatymas garantuojamas

REIKALAUKITE KATALOGŲ

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & COMPANY

4035 So. Richmond St. Tel. FRontier 6-6399

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

EMOCIJOS IR SVEIKATA

Medicina ir krikščionybės dorovės dėsni

Dr. JUOZAS PRUNSKIS

Jau arti pusantrų metų kai dr. J. A. Schindler knyga "How to Live 365 Days a Year" yra labiausiai perkamų knygų sąrašas. Veikalas turi 248 puslapius, išleido Prentice-Hall, Inc, Englewood Cliffs, N. J., kainą \$4.95. Veikalas susilaukęs 11 laidų. Jo autorius — dr. J. Schindler yra Medicinos departamento pirmininkas Monroe klinikoje, Monroe, Wisc. Šiame veikle autorius daugiausiai koncentruojasi apie vidaus įtempimų padarinius žmogaus sveikatai ir laimei. Dr. Schindler pabrėžia, jog eiliniai žmonės nei nenujaucia, kad emocijai įtempimai būna priežastimi fizinių sutrikimų. Jis net būtų linkęs manyti, kad daugiau, kaip 50% visų ligų, su kuriomis gydytojai tenka turėti reikalo, yra atneštos emocijų įtempimų. Paremdamas savo tvirtinimus faktais, autorius primena, kad Ochsnerio klinikoje New Orleans prieš keletą metų buvo paskelbta, kad ten pakartotinai priimtų pacientų dėl virškinimo ligų (gastro-intestinal) 74% buvo dėl emocijų įtempimų; Yale universiteto klinika 1951 m. padavė 76%.

AUDYKLA JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef. Lafayette 2-3088

Iluminacija, juostos, takelės, juostelės, pagalvės, virvelės, giminio ir kitų prekių dovanoms.

Chicago svarišias ir moderniausias Piknik Darys — **BUCCO DARRAS**
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road,
Willow Springs, Illinois

Gausių šeimų motinos

— Mano gyvenamoje krašto dalyje mažiausiai emocijų kilmės ligomis serga fermerių žmonos su devyniais ar dešimčia vaikų, kurios šalia savo namų ruošos dar padeda ūkyje. Jų mintys per daug užimtos darbu, kad jos galėtų vidaus įtempimus pergyventi, ir jos yra per daug užimtos darbu, kad jos galėtų per daug mąstyti apie save, — rašo dr. Schindler.

Emocijomis pagal W. James apibūrinamą vadinamas minties, proto stovis, kuris pasireiškia jaučiamais pasikeitimais kūne. Pasikeitimai įvyksta muskulose, kraujui induose, endokrininėje liaukoje. Pvz. dėl smarkaus pykčio paraudonuoja veido oda, padidėja akių lėliukės, susispaudžia lūpos, susignaužia kumščiai, ima drebtį rankos, net ir balsas. Tai išoriniai pasireiškimai. Dar didesni pasikeitimai vyksta žmogaus viduje. Pvz. dėl supykimo žmogaus kraujas greičiau sukreka; gal tai naudinga gamtos priemonė, nes supykimas dažnai veda prie muštynių, kraujo praliejimo, o kraujui greičiau sukrekant, greičiau sustoja jo bėgimas. Pykčio metu pulsas smarkiai padidėja, prie širdies esančios arterijos taipgi gali pakilti.

Kaikurios žmonės pamatę kraują alpsta. Tai įvyksta ne dėl silpnos širdies ar augšto kraujo spaudimo, o dėl emocijų įtakos: iš baimės susispaudžia kraujagyslės smegenyse ir netekus deguonies ateina apalpinimas.

Emocijos — daugelio skausmų šaltiniai

Dr. Schindler tvirtina, kad apie 85% skausmų pakaulyje, sprande kyla iš susitraukimo

DAINŲ SVENTES SPAUDOS IR PROPAGANDOS KOMISIJA

Iš kairės į dešinę sėdi: kun. dr. Juozas Prunskis, Vladas Būtenas, Nor. Guginė, Albinas Valentinas, Stovi dr. Jonas Paplėnas ir Edvardas Sulaitis. Nuo rankos kairėje: Prano Alėno, Stasio Dangpio, Vytauto Kastyčio, Vlado Klejono, Jono Leono, Vytauto Meškauskio, Stasio Piezo, Mik. Vaidilos, Prano Zarankos.

muskulų dėl emocijų priežasčių. Ypač emocijų veikimo įtaką jaučiamas virškinime: būdami geroje nuotaikoje, mes valgoame gerai, o pergyvendami vidaus įtempimą mes net į burną nieko imti nenorime.

Kartą buvo operuojamas jaunuolis. Buvo atidaryti jo viduriai naudojant tik vietinę anestetiką, taigi ligonis turėjo pilną sąmonę. Atidaryti viduriai atrodė normaliai. Sužinojęs, kad už operacinio kambario durų laukia policininkas, gydytojas paklausė operuojamo, ar jis neturėjo kokių nesusipratimų su policija. Ir tuo momentu pasireiškė tipingos spazmos atidarytose paciento viduriuose, nes jis tikrai nesusipratimų su policija buvo turėjęs.

Vidaus įtempimo būna paveldimi raumenys prie kraujo indų ir tas dažnai neigiamai veikia ir kraujo apytaką. Dr. Schindler suglaustai pažymi:

— Dėl emocijų priežasčių susitraukia muskulai dažnai bū-

VASARVIETĖ "NIDA"

Sav. Pr. Kalvaitis
BEVERLY SHORES, IND.
Tel. Michigan City Triangle 2-2711

Lietuviškas maistas, alus ir vynas
Gera mokyklinė vieta

Duona ir įvairias skoningas bulvutes keps

BRUNO'S KEPYKLA
3389-41 S. Lituanica Ave.
Tel. Clifside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat į siūniai į visus artimuosius miestus.

Įtaka į liaukų veikimą

Nuo emocijų įtempimų dar daugiau pareina endokrininių liaukų veikimas. Viena svarbiausių liaukų — pituitarinė, esanti apačioje smegenų, kaukolėje, pilnai kaulo apsaugota nuo pažeidimų, kas yra ženklu, kaip labai ji organizmui svarbi. Ji tērą stambaus žirnio didumo, bet ji ypatingai svarbi kaip reguliatorius viso kūno. Ji gamina hormonus, kurie įtakoja kitų liaukų veikimą. Dr. Selye eksperimentai parodė, kad psichiniai įtempimai, nemalonių emocijų gali būti stimulais daugelio hormonų nenormaliam reiškimuisi organizme.

Dėl šių tai priežasčių dr. Schindler primena, kad vidaus įtempimai, blogos emocijos gali labai neigiamai atsiliepti žmogaus sveikatai, ir priešingai — sveikos emocijos gali daug padėti. Dėl to daktaras primena reikalingą valdyti pykčio ir kitų

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYCIA
Geriausios gelis dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. Prospect 8-0833 ir PR 8-0834

FIRST PUBLIC OFFERING

97,417 SHARES

OF

ESCALANTE GARLIC CORPORATION

NON-ASSESSIBLE

\$300,000.00 Capitalization 300,000 Shares

Full Voting

CAPITAL STOCK

\$1.00 Par Value

OFFERING PRICE, \$1.00 PER SHARE

Escalante Garlic Corporation is offering 97,417 shares of capital stock with full voting rights, to provide funds for engaging in the business of growing garlic on their holdings in Escalante Valley, Utah, and to process, package, manufacture and market garlic, garlic salts, oils and powders at and from their plant in Caliente, Nevada.

For Information, Circular, and Execution of Orders, Write to
Office of the Company

ESCALANTE GARLIC CORPORATION

63 Clover Street, Caliente, Nevada

Please send me a copy of the offering circular relating to
ESCALANTE GARLIC CORPORATION

Name
Address

Naujas arba Vartotas Automobilis

GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ P A S

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

NAUJAS
1956
CHRYSLER

\$2,495

NAUJAS
1956
PLYMOUTH

\$1,495

Daugybė garantuotų visų išdirbysčių vartotų automobilių už labai atpigintas kainas

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH DISTRIBUTOR

4030 Archer Ave., Chicago 32, Illinois Telef. Virginia 7-1515

Seniausia, didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių pardavimo ir remontavimo įstaiga

neigiamų emocijų pasireiškimus ir savyje ugdyti ramumą, ryžtingumą, linksmumą ir kitus sveikus jausmus, kurie teigiamai prasme veikia ir nervus, ir tą pačią pituitarinę liauką. Autorius kartoją maldą:

— Viešpatie, Tu sukūrei nuostabią pasaulį mūsų džiaugsmui. Duoki man ryžtingumą, atsidaivimą Tavo valiai, ramumą ir linksmumą, malonumą džiaugtis tuo nuostabių gyvenimų, kurį Tu davei iš savo dosnaus prielankumo. —

(Nukelta į 8 psl.)

Telef. REPUBLIC 7-0803
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLŲ IR ALYVŲ
PARLAIVIMAS

Vieš rūšių amų apšildymo sistemos įvedimas, perdirtimas ir patalynas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

Atstovas

4919 So. Paulina St.

PROspect 6-7960

PIRKITE APSAUGOS BONUS.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON,

SAVININKO

SAINT CASIMIR**MONUMENT CO.**

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių.

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas mieste!

Telef. — CEDARCREST 3-6335

JOHN F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ

LIUDĖSIO VALANDOJ

Šaukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčias arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

Telefonai — GROvehill 6-2345 arba

TOWNhall 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOJE

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir uojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANGE

177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel. OLYmpic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUOMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1123-1129

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYOKI

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REPUBLIC 7-1213

2314 W. 23rd PLACE VIRGINIA 7-0972

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI-FI FONOGRAFAI • VOKISKI RADIJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARODUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

KELIMOSI ISPARDAVIMAS

D. JURJONO BENDROVĖS, 3524 S. Halsted St.

baigiasi krautuvės nuomos sutartis ir yra reikalias keltis į kitas patalpas.

Kad sumažinus krautuvės perkėlimo išlaidas, prekės išparduodamos su DIDELE NUOLAIDA. Kam reikalingi dažai, apmušalai, ruošos reikmenys ar dovaninės prekės, pirkite dabar — mažiau išleisite pinigų!

Krautuvė atidara ir šventadieniais nuo 10 val. ryto iki 2 v. p.p.

FAIRFIELD SAVINGS

1601 Milwaukee Avenue
Chicago 47, Ill. EV 4-3600

Elena Tumienė

JONINIŲ NAKTĮ

(BALADĖ)

Nacių okupacijos metu pradingo nuo Rambynų senasis aukuro akmuo. Kalbėta, jog okupantai tyčia paskandinę akmenį į Nemuną, kad tuo būdu galima būtų išnaikinti žmonėse populiarių Joninių šventimo paprotį, kuris sutraukdavo visais laikais minias dalyvių.

Autorė

Silta šitoji Joninių naktis šventa
Iš saulės patalo ugninio atsikėlus,
Į mėlyno sauro skraistę susisupus,
Žengia rianta,
Kietai sučiūpupus lūpas
Virš Nemuno tyliųjų vandenų
Į protėvių Rambyną.
Tytu. Tytu. Anei tošelių piemenų
Nei dūzgesio bitelės negirdėti...
Ar pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Jau pasirengęs pražydyti?

Kas šimtą metų ant Rambynų
Joninių mėnesienoje — visi tą žino —
Susirenka vėlių garbingos eilės
Saukiamos gimos žemės meilės
Paparčio žiedo stebuklu pasigėrėti;
Didžiųjų žygių paminėti
Ir atnašą Aukščiausiam sudėti,
Kad laimintų jų kalbus, gojus, miškelius ir arimus,
Žemėje buvusius namus,
Tėvyne numylėtą —
Ją — ašaromis, prakaitu ir karžygių krauju nulieta.

Skubėdama, kiek pasivėlinus, iš užu debesio kalnų
Išnirio gintarinę pilnatį
Ir atsiriti virš Rambynų.
Užsidedę šventi dangaus sietynai...
Tai Joninių naktis. Nėr ko stebėtis...
Ar pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Jau pasirengęs pražydyti?

Aure! Ant Nemuno tykios gelmės gilios
Nutiso sidabrinis takas
Tai vaidilutės skaidriaakės...
Pečius gobia plaukai, — pasidabruotos lino skaros;
Vainikai mėnesio šviesoj — tįjaro...
O eilėmis jas lydi žiburiniai,
Pageltę ir pablyškę, fosforiniai.

Iš pakraščio visų kur tikėtai užmatyti
Keliauja būrai su žirgais
Bingtais
Nei ponai landaueriuos — ūsai užraityti;
Ir slunkius su Pelėda
Va atrieda.
O ten štai Bužė ant pievelės sau patogiai atsieda.
Dulkėtas šventiknyges, kur gyvas skaitęs,
Varto Tolminkiemio Klebonas Donelaitis.
O gal pamokslą naują jis ritmukoja?
Jį tuoj ratu sakytojai apstojo...
Su jais šypsodamiesi šnekučiuojas
Daktaras Vilius Gaigalaitis beigi Vanagaitis.
Gal tą susirinkimą jis ir atidarys!
Aaa! Štai ir reichstago atstovas Smalakys...

Lietuvninkai, giedotojai ir būrai,
Žodžio sakytojai, sukilėliai ir maro aukos,
Lietuviško žodžio sargai ir knygnešiai, Prūsų kovotojai čia
susibūrę,

Gal šventos apeigos jau gali prasidėti?
Ar pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Jau pasirengęs pražydyti?

Rėza, kaip paprastai priejo prie Vydūno choro...
Jis jau seniai pareiškė norą
Prie giesmininkų prisidėti...
Antai —

visi Bajorai
Jagomastai
Tolėikiai...

Abu Zauniai
Lėkšui kažką karštai įrodinėja.
Diskusijom susidomėję,
Arčiau priejo
Ir Brožaitis su Smalėjum.
O toks pušelų kvapas grynas!
O susirinkęs visas protėvių vėlynas!
Jau greit ugnelė aukuro pradės spragsėti...
Ar pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Jau pasirengęs pražydyti?

Šias apeigas atlikti Lizdeika iš Panerių
Atvyko į Rambyną.
Jau artinasi keilėliu
Atlydimas Jankaus Martyno.
Apžvelgė aikštą, o Nomedai draugiškai nusišypojo.
Ši pastaroji,
Atsiprašius mandagiai Mažvydo Merčiaus ir Jono Bretkūno,
Tyliai atsiklaupė prie žilio krivaičio kojų;
Gi Jankus, jau įlipęs į tribūną,
Tarė: „Šis susirinkimas šventas štai tuomi tegu atvertas būna“.

Suklupo vėlės.
Lizdeika, krivulė sulenkta iškėlęs,
Pradėjo maldą į Praamžius
(Sudėtą jo paties prieš daugelį amžių)
Staiga — suabejojo, sudrebėjo,
Į Jankų krivulę pamokojo,
Rūšiai prakalbėjo:
„Kur aukuras?
Kur gi akmuo,

Chicagos Augštesniosios Lituanistikos Mokyklos choras vadovaujamas Br. Jonušo; dalyvauja Dainų šventėje.

Pašvęstas protėvių malda ir karžygių krauju?
Be jo
Aš atnašą šventų
Į dangų siųsti negaliu.“
(Ir virpančiu balsu)
„Praamžiau Brangus,
Atleisk, kad išdrįsau... Jei ainių rankos aukuro tau nebestato,
Veltui mūs pastangos ir prašymai, padėkavonės ir kantatos.“

„Negali būt“, sugriaužė Patriarkas.
„Nedrįski netgi tu, garbingas Lizdeika, ištarti žodžio šito.
Gal čia klaida. Nematome, ar kas
Nežinoma nutiko?“
„O aš žinau“, Magila*
Tuoj prabilo.
„Pati mačiau,
Kai prispaudėjai — priešai akmenį į gilumą Nemuno verpetų
Paskandino. Ir kitos laumės matė!
Ča, ča, ča...
Kas jiems? Tokiu būdu
Jau nebebus čia jųs apeigų,
Nei laisvės pratybų karštų
Nei išsipildymo jums duotų pažadų.“
„Negali būt“ (Jankus) „Patikėti negaliu“...
„Ir aš mačiau“, „Ir aš“ — „Ir aš“, porino laumių visas laukas,
O, joms pritardamas, linkėjo galva kaukas.
„Mus skausmas lydi net ir po mirties“, tarė vos girdimai
Nomedai.

„Praamžius Didis taip surėdė“,
Atsiliepė sujaudintos senelių dvasios.
„Tai ne Praamžius rėdė!“
Drąsiai suriko Jankus. Trenkė, lyg perkūnas.
„Suprantama, kad aukos akmenys be priežasties taip nepražūna!
Aš neatleisiu šios gėdingosios skriaudos!
Jie nuogom rankom — ne tinkiškai — man išvejos
Šį šventą akmenį iš Nemuno gelmės gilios
Ir įsikandę dantimis
Į šitą kalną vėl atgal užris.
Priesiekti protėvių šventomis vėlėmis!

„Martynai, liaukis“, tarė santūrus Tolminkiemio Klebonas,
Bet, jį nutraukęs, prakalbėjo pranašas Vydūnas.
„Pasigailėtina yr to,
Kurs sentėvių vėlėmis trukdo pagerbt Augščiausiajį Esimą:
Jis patsai šiuo
Jau pasirašo sau mirties sprendimą
Ir iš dievų nupelno pasmerkimą
Savo darbų ir priespaudos baisingos.
Netarki, Patriarke, žodžio nemeilingo.
Regiu aš savo brolių skausmo pabaigą garbingą... ir prasmingą“.

Protėvių vėlės mirtiną tyloj sustingo...
Ar meldės ar grasino?
O kas žino?...
Net voverėlė
Neišdrįsta mesti žemėn riešutėlio...
Staiga — suaimanavo, sudejavo prabočių šešėliai...
Ir ėmė skirstytis į Viešpaties buvėmes.
Jiems šimtas metų greit pračina;
Ir, kai sugrįš jie tėvų žemėn vėliai
Šventų tradicijų ir apeigų atlikinėti,
Tai jau vergijos dienos bus praėję.
Jų nenorės gal niekas nė minėti...
Tik ant kapų baisiųjų prispaudėjų
Neaugs nė gėlės...
Tada suklups vėlių garbingas seimas,
Dėkos, prašys tėvų žemei palaimos
Prie aukuro akmens
Vandens
Išblizginto, nutrinto,
Ainių Rambynas sugrąžinto;
Sugaus Vydūno choras apskatinėdamas stebuklą brangių
Ir siųsdami maldas ir smilkalus į dangų.

Tik kitą rytą,
Valandą vėlyvą,
Prie buvusios ugniavietės šventės,
Piemenys rado žemėn negyvą.
Jis pilno mėnesio žvains šviesos
Nebeįvydo
Tą naktį pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Nuvyto —
— Nepražydo.

Tik kitą rytą,
Valandą vėlyvą,
Prie buvusios ugniavietės šventės,
Piemenys rado žemėn negyvą.
Jis pilno mėnesio žvains šviesos
Nebeįvydo
Tą naktį pumpuras paparčio žiedo žalio aksomo vystykluos
Nuvyto —
— Nepražydo.

* Magila, pasak Vydūno, buvusi senovės lietuvių laumė, kuri žmonių tarpe sėdavo su pavydu, bėrniu, neuitikimu.

Didžioji Sovietų enciklopedija

Barama, kam taip garbino Staliną

DR. ALBERTAS TARULIS, Washington, D. C.

Ar seniai čia buvo, kad Stalinas buvo garbinamas kaip visų mokslų žinovas, o jo vardas mirgėte mirgėjo laikraščių, aprašymuose, moksliniuose straipsniuose ir rimtose knygose.

Pagaliam ir jam atėjo galas. Tai matyti iš smarkaus užsiuolimo ant Didžiosios Sovietų enciklopedijos (BSE) redakcijos, padaryto šių metų „Komunisto“ 5 numeryje.

„Komunistas“ pripažįsta didelių nuopelnų enciklopedijos redakcijai, tačiau kartu jįsai kelia aikštėn perdėtą „asmėnybės kultą.“ Šiandieną toji savora taikoma Stalinui, kad ir ne visada paminint tą pavardę.

Bet „Komunistas“ nevengia nė pavardės: „J. V. Stalino asmens garbinimas (enciklopedijos) straipsniuose padarė neigiamos įtakos. Kaikuriuose straipsniuose... asmens kulto propaganda privedė prie klaidingo istorinių įvykių nušvietimo. Straipsniuose apie sovietinės visuomenės istoriją, ir ypačiai partijos istoriją, atpasakojamas „Trumpas VKP(b) istorijos kursas“, kurio paskutiniai skyriai kaip tik persunkti asmens kultu.“

Toliau „Komunistas“ susidoroja su Stalinu kaip „žymiausiu visų laikų karvedžiu.“ Atsitraukimas pirmaisiais 1941–1945 metų karo mėnesiais nebuvo „aktyvios gynybos“ plano dalimi, kaip tai tvirtinama Sovietų enciklopedijoje, kad tai buvęs iš anksto numatytas kariuomenės atsitraukimas. Priešingai, trauktis reikėjo, nes priešas laikinai buvo pranašesnis.

Nuvainikavus Stalino strategiją, visi laimėjimai priskiriami „liaudžiai“. Tačiau istorikas negalys paneigti nė generalų vaidmens. „Liaudies bei partijos nuopelnų priskyrimas vienam asmeniui“ sukelia „Komunisto“ pasipiktinimą.

Vis dar nesinori tikėti, kai skaitai tokius dalykus sovietinėje spaudoje. Šiandieną Stalino vieton kšamas Leninas. Tai patį daro ir „Komunistas“. Prikisdamas enciklopedijos redakcijai, kam ji neiškelianti ar mažinanti jo reikšmę bei nuopelnus. Krypsiant į antrą kraštutinumą, straipsnyje pilna citatų iš Lenino raštų ir nuordymų į atitinkamus toms bei puslapius.

Apskritai, nevengiama kritikos minėtoms Sov. enciklopedijos redakcijai ir už visą eilę kitų klaidų. Bent kartą nurodoma, pavyzdžiui, kad enciklopedija „nudallinanti“ istoriją: negerovės nutylėtos ar sumažintos; pasisekimai išpūsti.

Kaip tenai bebūtų, atitaisyti padarytąsias klaidas sunku. Enciklopedijos jau išėjo 38 tomų su „asmens kultu“ belieka tik 12 tomų, kur viską galima pertempti ant naujo kurlapio. Jų laimei, Stalinas numirė (ar buvo nužudytas?) nesuskubęs sulaukinti S raidės.

Kitaip būtų tekę visą tą tomą perspausdinti ko gera. Dabar gi pasitenkinama paprasiant enciklopedijos savininkus išpjauti kaikiurius lapus ir jų vieton dėti naujus, kuriuos redakcija maloniai parūpina be jokio papildomo mokesčio.

Taip buvo su Berijos biografija. Dabar ji prašoma išmesti kažkokio kiniečio biografiją. Šis buvo išgarbintas kuone kaip Berija, ir susilaukė tokio paties likimo. Who's next?

VOKIEČIŲ JAUNIMAS APIE KNYGAS

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Vakarų Vokietijoje per vieną laikraštį buvo atsiklausti jauni skaitytojai, kokią knygą jie laikė gera, o kokią bloga. Be to, vėliau to laikraščio redakcija sukvietė jaunus skaitytojus į susirinkimą šiam klausimui išdiskutuoti. Skaitytojai savo laiškuose, o susirinkusieji savo kalbose pareiškė keletą tokių minčių, kurios yra vertos ir mūsų dėmesio.

1. Jauni skaitytojai pareiškė, kad ir vaikai, ir jaunimas turi savo rūpesčius, savo laimėjimus ir nepasisekimus, tai jie norėtų matyti ir knygų herojus gyvenimiškus, ne vien tik nudailintus; jaunas skaitytojas tik tada domisi knyga, kai jis pats įsivaizduoja save herojaus vietoje ir kartu su juo pergyvena visus aprašytus knygoje įvykius.

2. Ypač jaunimui patinka žymių žmonių autobiografijos, kuriose autoriai atvirai pasisako, kaip jie nugalėjo vaikystės nepavyzdžiumus ir išėjo į didelės žmonės. Jaunimas, kaip ir vaikai, svaioja pasidaryti žymiais žmonėmis, mokslo garseinybėmis.

3. Atsiliepusieji skaitytojai pareiškė, kad ir jie pažįsta Amerikos kovbojų knygas ir kamikus, išverstus į vokiečių kalbą. Dabar kovbojais jie ne labai žavisi, nes supranta, kad tai vien praecities dalykas. Taip pat ne visi jie žavisi kamikais ar tam panašiomis knygomis, bet, deja, dabar tos knygos pasidarė mokiųjų tarpe populiarios, ir kiekvienas mokinys ešas priverstas jas skaityti, kad neatrodyti savo klasės draugu.

Tarp praktiškų autoriaus patarimų yra — įieškoti gerų draugu, galinai apsirūpinti ateitį, rasti sritį savo kūrybiniam polėkiams, pripažinti kitų laimėjimus ir įpratinti kad bent šeimoje pripažintų kiti kitu laimėjimus, turėti deramą savigarbą, rasti būdų sveikai išvengti kasdienės monotonišios.

Visus tuos dalykus dėstydamas, daktaras išsena ne iš religijos, ne iš etikos pusės, o iš mediciniško taško, ir įdomu, kaip jo išvados sutampa ir su dorove, ir su religija.

Kosminiai spinduliai ir vėžys

Kaikurie specialistai spėja, kad prie vėžio atsiradimo gali prisidėti kosminiai spinduliai. Tą pažiūrą jie remia statistiniais duomenimis: tropikuose, kur kosminių spindulių mažiausias pasitaiko, vėžio liga yra beveik nežinoma. Apie ekvatorių taigri retai kas kenčia dėl augstų kraujo spaudimo. Šios ligos didėja į šiaurę, kur kosminių spindulių daugiau. Mokslininkai spėja, kad žemės magnetinis laukas, kuris yra ties poliumi, daugiau pritraukia kosminius spindulius. Laukiama dabar ty dirbtinių mėnulių, kurie padės išaiškinti šias ir eilę kitų paslapčių. Anksčiau, su raketomis į augstį paleistos pelės ir kiti gyvuliai parodė, kad kosminiai spinduliai įgyva organizmą veikia gana stipriai.